

KL'S KLIMAPRIS 2026

OVERBLIK OVER ALLE INDSTILLINGER

Indholdsfortegnelse

Landbrug og arealanvendelse	4
Assens Kommune Fasttrack vådområdeprojekter	4
Varde Kommune Processen omkring udtagning af lavbund og udarbejdelse af omlægningsplanen i Varde Kommune	6
Favrskov Kommune Partnerskab mellem Landbruget og Favrskov Kommune.....	8
Roskilde Kommune Bæredygtighedsværktøj til lokalplanprocessen	10
Roskilde Kommune Helhedsorienterede tilgang til den grønne trepart.....	12
Aarhus kommune Klimahandlingsplaner for Aarhus Kommunes landbrug	14
Natur og klimatilpasning	16
Solrød Kommune Vand- og naturprojekt Solrød Bæk - et multifunktionelt projekt for lokalsamfundet	16
Gentofte Kommune Den helende natur - biodiversitet og sundhedsforløb i skøn forening	18
Norddjurs Kommune GMC (Grøn Miljø Certifikat)	20
Vejle Kommune Sund Vejle Fjord 2.0	22
Bæredygtigt byggeri	25
Horsens kommune Klima ejendomsstrategi - Transformation hvor teknologi, specialbehov og klima går op i en højere enhed ...	25
Esbjerg Kommune Emissionsfri byggemodning - fremtidens grønne byggemodning i Breinholtparken, Hjerting	27
Energi og varme	29
Esbjerg Kommune Lokalsamfundskonsulenter i VE-planlægning - lokal dialog som motor for grøn omstilling	29
Thisted kommune Thy-modellen - borgerinddragelse i sol- og vindprojekter.....	31
Aarhus kommune GEOTERMI i AARHUS.....	33

Klimaledelse og følgeskab	35
Brøndby Kommune Brøndby-modellen - hvordan vi skaber lokale klimafællesskaber	35
Fredensborg Kommune Grønne Ambassadører i Fredensborg Kommune	37
Esbjerg kommune Klimapartnerskaber - tydelige og mærkbare samarbejder med erhvervslivet om grøn omstilling i Esbjerg Kommune	39
Guldborgssund Kommune og Lolland Kommune Udbredelse af klimaregnskaber i landbruget på Lolland-Falster i fællesskab ..	41
Hvidovre kommune Energifællesskab Avedøre - Sammen om vedvarende energi	43
Skive kommune Klimalandsbyerne: Fællesskaber som motor for den grønne omstilling	45
Forbrug og indkøb	47
Lyngby-Taarbæk Kommune Affaldsdetektiverne: praksisnær affaldsundervisning i Lyngby-Taarbæk	47
Aalborg kommune Multifunktionelle bokse: Én boks - mange services	49
Aarhus Kommune Det Grønne Akademi.....	52
Aarhus Kommune Nyt fødevarer tema i Aarhus Kommunes klimaplan 2025-2030	54
Roskilde Kommune Scope 3 analyse og handlingskatalog.....	56
Skanderborg Kommune Klima-Kollega-Karavane.....	58
Transport og mobilitet	60
Fredensborg Kommune Udlån af elcykler til børnefamilier	60

Landbrug og arealanvendelse

Assens Kommune Fasttrack vådområdeprojekter

Indstillingsnr. 1

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Assens Kommune har udviklet og implementeret en fasttrack-model (FT) for etablering af små vådområder, der markant reducerer tidsforbrug og administrative barrierer i udtagingsprojekter. Modellen understøtter realiseringen af Grøn Trepert ved at gøre hurtig udtagning af mindre arealer mulig og effektiv. Små vådområder, som tidligere blev fravalgt, bidrager nu konkret til kvælstofreduktion, klimaindsats og biodiversitet og sikrer fremdrift i både kommunale og nationale målsætninger.
Kommunens rolle i indsatsen	Assens Kommune har taget initiativ og lederskab til at omsætte Grøn Treperts nationale målsætninger til konkret lokal handling. Kommunen har udviklet FT-modellen, sikret politisk og administrativ opbakning og samlet SGAV, Envidan og lodsejere om en ny praksis. Kommunens rolle som initiativtager har været at afvikle og reducere kompleksitet og skabe et effektivt redskab, der gør kommunerne i stand til hurtigt at levere resultater inden for trepartens rammer. Ved at imødekomme landbrugets behov for hurtig handling, er det vores vurdering, at det bliver lettere at lykkes med store projekter.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>FT-indsatsen bidrager direkte til Grøn Treparts mål om hurtig og omfattende reduktion af kvælstofudledning via vådgøring af landbrugsarealer. Små vådområder etableres hurtigere end ved traditionelle metoder og leverer tidlig miljø- og klimaeffekt. Spredningspotentialet er realiseret: Halvdelen af landets Grønne Treparter har gennemført FT-screening og projektypen indgår i omlægningsplanerne. Ca. 20 kommuner er pt. i gang 75 konkrete projekter baseret på modellen. Indsatsen fungerer dermed som en nationalt skalerbar implementeringsmotor for Grøn Trepert. AK har afholdt seminarer, webinar via SEGES, oplæg på Kls vådområdeskole samt COPI. SGAV har åbnet for specifik ansøgning om FT-projekter via KLA-ordningen og iværksat effektmålinger gennem AU.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen har givet væsentlig læring om, hvordan kommuner kan understøtte Grøn Trepert gennem hurtigere og mere pragmatiske arbejdsgange. Fasttrack-modellen viser, at proportionalitet i krav, tidlig dialog og fokus på små projekter kan skabe fremdrift uden at gå på kompromis med faglig kvalitet. Fokus på hurtig udtagning af små oplagte områder, vil øge sandsynligheden for succes med store projekter, da modellen bringer lodsejere og kommune sammen om et succesfuldt koncept. Læringen styrker kommunernes rolle som centrale aktører i den grønne omstilling og kan anvendes bredt i arbejdet med arealomlægning, klima, natur og implementering af nationale aftaler.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er innovativ ved at gentænke kommunernes implementeringsrolle i Grøn Trepert. I stedet for at fokusere på få, store og komplekse projekter muliggør fasttrack-modellen mange mindre indsatses med hurtig realisering. Nytænkningen ligger i processen: forenklede arbejdsgange, kortere beslutningsveje og fokus på tempo og samlet effekt. Modellen repræsenterer et paradigmeskifte i, hvordan kommuner kan omsætte nationale klimaaftaler til konkret handling.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er stærkt lokalt forankret gennem tæt dialog med lodsejere og tydelig kobling mellem Grøn Treparts nationale mål og lokale interesser. Den overskuelige og hurtige proces har skabt tillid og gjort deltagelse attraktiv for lodsejere. Samtidig har indsatsen haft klar politisk og administrativ opbakning i Assens Kommune og involveret medarbejdere på tværs af forvaltningen. Dermed er Grøn Trepert omsat til en fælles lokal opgave med bredt ejerskab. Samtidig er de lokale grønne treparter grundigt involveret i konceptet og der et tæt samarbejde med udtagingskonsulenterne på Fyn. AK arbejder pt på at opkallere modellen så potentialet i oplandet Aborg Minde Nor, kan indfries konkret i 2026.</p>

Varde Kommune

Processen omkring udtagning af lavbund og udarbejdelse af omlægningsplanen i Varde Kommune

Indstillingsnr. 22

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Varde Kommune har i tæt samarbejde med lodsejere og lokale treparter udarbejdet en dynamisk omlægningsplan for udtagning af kulstofrige lavbundsjord og vådområder. Indsatsen bygger på frivillighed, dialog og store sammenhængende arealer, der reducerer CO ₂ og kvælstof, styrker natur og biodiversitet og sikrer lokal opbakning til den grønne omstilling. Varde Kommunes omlægningsplan omfatter 11.262 ha. og berører ca. 1.400 lodsejere.
Kommunens rolle i indsatsen	Varde Kommune har koordineret udarbejdelsen af omlægningsplanen i samarbejde med lokale treparter og lodsejere. Kommunen har faciliteret workshops, informationsmøder og dialog, sikret sammenhængende projektområder og fungeret som bindeled mellem lodsejere, konsulenter og statslige myndigheder. Rollen har været at skabe rammer for frivillighed, lokal opbakning og en robust grøn omstilling.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Effekten er en stærk, lokalt forankret omlægningsplan med stor opbakning, der bidrager til klima- og vandmiljømål. Lodsejeren har haft reel involvering og stemme i processen. Denne tilgang giver store gevinster, som høj opbakning, frivillighed, ejerskab og mere robuste projekter. Processen i Varde betragtes som grundstenen til den måde, som andre kommuner har gennemført deres lodsejerinddragelse på. . Samskabelsesmodellen kan nemt spredes til andre kommuner, planer, projekter og fagområder, hvor borgernes rolle ellers er begrænset til blot en høring eller et orienterende borgermøde med mulighed for at tilkendegive sin mening.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen har vist, at tidlig og reel involvering af lodsejere skaber ejerskab, frivillighed og robuste projekter. Læringen er, at samskabelse med flere roller til borgeren giver større opbakning end traditionelle høringer, orienteringer og borgermøder. Processen med workshops, medskabelse, dialog, og dynamiske planer kan overføres til andre kommuner og fagområder, hvor komplekse mål kræver lokal forankring. Det styrker både klimaindsats og samarbejdskultur i den grønne omstilling, mellem kommunen og borgeren.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er nytænkende ved at kombinere en kommunal opgave omkring omlægningsplanen med en involveringsmodel og medskabelse, hvor lodsejere har flere og nye roller i en kommunal planproces. Det skaber forpligtelse og engagement, når lodsejeren selv sætter stregen på kortet og former planen. Denne tilgang går ud over de traditionelle høringer og borgermøder, og giver ejerskab og frivillighed. Modellen integrerer klima-, natur- og vandmiljømål i én helhedsorienteret plan med bred forankring, der kan inspirere andre kommuner og projekter.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er lokalt forankret gennem tidlig og reel involvering af lodsejere, landbrugets parter og lokale aktører. Fire workshops og to informationsmøder med ca. 500 deltagere har skabt dialog og ejerskab. Lodsejerne har selv sat stregen på kortet, hvilket giver engagement og forpligtelse. Landbrugets parter har udtrykt, at processen har været positiv at være en del af, hvilket styrker samarbejdet om øvrige indsatser. Opbakning på tværs af forvaltninger, landbrugsorganisationerne, lodsejere og lokalpolitikere er sikret gennem åbenhed, frivillighed og fælles mål for landbrug, klima, natur og vandmiljø.</p>

Favrskov Kommune

Partnerskab mellem Landbruget og Favrskov Kommune

Indstillingsnr. 6

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Landbruget spiller en stor rolle i Favrskov Kommune og bidrager væsentligt til kommunens CO ₂ -udledning. Kommunens Klimaplan indeholder derfor indsats, der skal reducere landbrugets klimaaftryk. I 2024 vedtog Byrådet en ny indsats om et partnerskab med landbruget. Partnerskabet understøtter også fra 2025 Aftale om Implementering af et Grønt Danmark, og fokus er udvikling og tiltag, der fremmer en grønnere retning for landbruget med hensyn til klima, miljø og natur.
Kommunens rolle i indsatsen	Partnerskabet ledes af en styregruppe som består af tre repræsentanter fra lokale landboforeninger samt to folkevalgte fra Favrskov Kommunes Byråd. Styregruppen har til opgave at fastlægge retning og prioriteter for partnerskabets indsatser og tiltag. Favrskov Kommune understøtter partnerskabet administrativt, og deltager som aktiv part i konkrete indsatser og projekter, partnerskabet ønsker at gennemføre. Partnerskabet har i 2026 fokus på implementering af omlægningsplanerne og Grøn Trepert.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Partnerskabets styregruppe har besluttet at etablere lokale netværk i fem projektområder i Favrskov med fokus på arealomlægning. Ét netværk er allerede startet, og de øvrige fire forventes at komme i gang i 2026. Styregruppen vil også starte et ambassadørnetværk, og genoptage et tidligere samarbejde om ESGreen Tool, der giver landmænd værdifuld indsigt i udledningen fra deres bedrift og synliggør mulighed for reduktion. Arbejdet i partnerskabet skaber robuste løsninger med høj legitimitet, og den gensidige tillid udgør et stærkt fundament for igangværende og fremtidige projekter. Modellen kan med fordel anvendes til at etablere partnerskaber på andre fagområder og inspirere andre kommuner.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Partnerskabet er en stærk platform for en åben, konstruktiv og løsningsorienteret dialog mellem kommunen og landbruget. Landbrugets repræsentanter bidrager aktivt med viden, idéer og forslag til samarbejdsmuligheder, der skaber grobund for innovation og nytænkning. De bringer et skarpt blik for synergier og sikrer, at den grønne omstilling forankres lokalt og tilpasses områdets behov. Samarbejdet styrker den gensidige forståelse og relationen, så landbrug og kommune nu står skulder ved skulder med fælles mål, projekter og initiativer, der driver den grønne omstilling fremad ? til gavn for både naturen, landbruget som erhverv og lokalsamfundet.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Partnerskabet er nytænkende og innovativt i processen, fordi kommunen og landbruget nu udvikler løsninger i fællesskab. Det åbner for nye måder at tilgå grøn omstilling. Eksempelvis inddrages nu et landbrugsrådgivningsselskab i projekter om arealomlægning. Partnerskabet tester også grønne tiltag i mindre skala, før de rulles bredt ud, hvilket giver mulighed for tilpasning. I formål er partnerskabet innovativt ved at dele fælles mål og ansvar. Resultatet er en solid understøttelse af grøn omstilling, hvor komplekse udfordringer, som kommunen tidligere skulle løse alene håndteres i fællesskab. Landbruget går fra at være en større udleder til aktiv medspiller i løsningen af klimaudfordringen.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Med tre repræsentanter fra de lokale landboforeninger i Partnerskabet sikres det, at retning og beslutninger er forankret i landbruget. Der er samtidig bred enighed om, at initiativer tilpasses lokale behov, så løsningerne bliver bæredygtige og skaber opbakning blandt borgere og landbrugserhvervet fx i projekter med arealomlægning. Den fremtidige udvikling af landbruget i Favrskov ? både på den enkelte produktionsejendom og fødevarerområdet bredt ? forankres i Partnerskabet med øget fokus på grøn forretningsudvikling der fremmer erhvervet fremfor kun at begrænse eller nedskalere. På sigt kan det åbne for udvikling af nye bæredygtige virksomheder inden for den primære fødevarerproduktion.</p>

Roskilde Kommune

Bæredygtighedsværktøj til lokalplanprocessen

Indstillingsnr. 15

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Beskrivelse af indsatsen</p>	<p>Vi har udviklet et bæredygtighedsværktøj, der understøtter bæredygtige prioriteringer og kloge valg fra start til slut i lokalplanprocessen. Det tjener som inspiration til os selv, til bygherrer og til vores samarbejdspartnere. I udviklingen har der været et skarpt fokus på synergier mellem CO2 og øvrige planlægningsinteresser, og målet har været at ændre planlægningspraksisserne i en sådan grad, at CO2-reduktion altid er et tema, når vi i Roskilde Kommune udvikler vores fysiske planer.</p>
<p>Kommunens rolle i indsatsen</p>	<p>Roskilde Kommune har udviklet værktøjet i samarbejde med Aaen Engineering. Aaen Engineering udarbejdede værktøj, viden og data, via involvering af relevante fagligheder fra kommunen. Værktøjet blev afprøvet og tilpasset via to testcases i form af to igangværende lokalplaner. Flere afdelinger blev inddraget løbende med henblik på videns- og kompetenceopbygning blandt planlæggere og øvrige fagpersoner. Politikerne blev inddraget via en temadrøftelse med udgangspunkt i de to udvalgte testcases.</p>
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>I alle lokalplansforslag udarbejder Roskilde Kommune nu en bæredygtighedscirkel ved hjælp af bæredygtighedsværktøjet. Bæredygtighedscirklen viser et samlet overblik over 5 hovedtemaer og 15 undertemaer og måler på en skala fra 0-100, hvor 100 er bedst. Dermed indgår bæredygtighedsvurderingen direkte som en del af alle lokalplanprocesser og beslutningsgrundlaget for den politiske behandling af alle lokalplansforslag, og har bidraget til, at CO2-reduktioner nu er et væsentligt fokus i byudviklingen. Værktøjet er støttet af Plan22 og er udviklet med henblik på eksempelvis at være brugbar for andre kommuner og kan derfor bruges direkte af andre kommuner.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Værktøjet er dialogskabende og orienteret mod at løfte viden og arbejdsgange til et nyt niveau. Det er fyldt med fakta og syngiorienterede argumenter, der styrker grønne valg i planlægningen. Når værktøjet bruges systematisk både i processen med at forberede lokalplaner og i den efterfølgende politiske beslutningsproces, medvirker det til et at højne forståelsen af, hvorfor klima er en vigtig overvejelse i lokalplanlægningen, og hvordan klima og kvalitet i byudviklingen kan spille sammen, hos både kommunens medarbejdere, bygherrer og politikere.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Det nytænkende i indsatsen er værktøjets fokus på synergier mellem klima og øvrige kvaliteter i byen. Samt den systematiske integration af dette fokus i hele lokalplanprocessen, lige fra dialogen med bygherre til den politiske behandling af lokalplanen. Det er et stærkt og konstruktivt budskab, at klimavenlige lokalplaner samtidig kan styrke bykvaliteter som stedsspecifikke potentialer, æstetik, kulturarv, mangfoldighed, adfærd og livskvalitet. Og det er afgørende, at denne tankegang udbredes blandt både kommunens medarbejdere, bygherrer, politikere og borgere, for at byudviklingen over tid kan udvikle sig i en bæredygtig retning, som både tilgodeser klima og det levede liv i lokalsamfundet.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>I udviklingen af værktøjet har der været en bred involvering af relevante fagligheder i kommunen, på tværs af forvaltninger. Ligesom der også har været politiske drøftelser om strategiske prioriteringer i værktøjet. På den måde er alle relevante aktørers input blevet mødt og adresseret i udviklingen af værktøjet, og det har været afgørende for den brede accept af værktøjet som et centralt arbejdsredskab i lokalplanlægningen.</p>

Roskilde Kommune

Helhedsorienterede tilgang til den grønne trepart

Indstillingsnr. 17

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Beskrivelse af indsatsen</p>	<p>Roskilde Kommune har skabt en holistisk og strategisk ramme for den grønne trepart, hvor arealomlægningsplanerne tænkes i sammenhæng med eksisterende kommunal planlægning og lokale muligheder. I arbejdet prioriteres synergieffekter mellem flere centrale områder, herunder grundvandsbeskyttelse, kvælstofretention i vandoplade, lavbundsudtagning, øget biodiversitet, skovrejsning, rekreation og adgang til natur samt klimagasserreduktion. Kommunen går dermed forrest med en helhedsorienteret tilgang, der samler miljø-, klima- og samfundsinteresser med det mål at skabe mest mulig værdi for både natur og mennesker i arbejdet med grøn trepart</p>
<p>Kommunens rolle i indsatsen</p>	<p>Kommunen samarbejder med Aarhus Universitet om udarbejdelsen af en arealanalyse, der understøtter de strategiske prioriteringer i indsatsen og sikrer et solidt vidensbaseret fundament for udpegninger af projektarealerne. Indsatsen er et eksempel på, hvordan helhedsorienterede løsninger kan sammenfatte miljømæssige, rekreative og klimamæssige hensyn, samtidig med at der etableres robuste rammer for lokal inddragelse og samarbejde.</p>
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Roskilde Kommunes helhedsorienterede tilgang demonstrerer, hvordan arealomlægning kan skabe synergieffekter mellem flere områder og samtidig tænkes ind i eksisterende kommunal planlægning. Kommunens principper for integreret planlægning og lokal inddragelse har stort spredningspotentiale som inspiration for andre kommuner, mens de konkrete tiltag sikrer en målrettet reduktion af kvælstofudledning, styrket biodiversitet og forbedret klimaregulering. Samtidig er omlægningsplanen visionær indenfor grundvandsbeskyttelse og udpeger skovrejsningsarealer for grundvandsbeskyttelse allerede tidligt i processen for arealomlægningen. Hovedparten af disse udpegninger er der allerede lavet en plan for fuld finansiering imellem Hofor, naturstyrelsen og Roskilde Kommune. Denne måde at tænke alternative finansieringer og tidlig planlægning heraf har potentiale til at blive anvendt bredt i mange kommuner.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Ved at kombinere videnssamling gennem samarbejdet med Aarhus Universitet og erfaringer fra omfattende lokalt ejerskab, bidrager Roskilde Kommunes indsats med værdifulde læringspunkter for fremtidige klimaprojekter. Kommunens arbejde viser, hvordan grøn omstilling kan være en katalysator for at styrke naturen, klimaet og samarbejdet i lokalsamfundet. Samtidig sikre det et solidt grundlag til at lave multifunktionel planlægning ud fra.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er banebrydende i sit holistiske fokus, hvor miljømæssige, rekreative og klimamæssige interesser tænkes sammen. Roskilde Kommunes innovative datasamarbejde med Aarhus Universitet sikrer, at indsatsen ikke blot skaber effekt, men også danner grundlag for ny viden og udvikling inden for grønne omstillingsprojekter.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Roskilde Kommune har arbejdet målrettet med at skabe lokale partnerskaber og inddragelse gennem dialogmøder, seminarer, politisk involvering og samarbejde med grønne organisationer og lodsejere. Samtidig sikrer det holistiske fokus, at både natur- og samfundsmæssige interesser balanceres og styrkes. Kommunen ser på inddragelse på nye måder og arbejder både med bottom-up projekter, der startes og laves med lokale ildsjæle, med foreninger der vil sikre formidling og inddragelse om klima og naturpotentialer i kommunen. Samtidig er der et tæt samarbejde med Naturstyrelsen, forsyningsselskaber, nationalparker og nabokommuner, for at etablere store fælles projekter, der kan løse flest mulige samfundsproblemer.</p>

Aarhus kommune

Klimahandlingsplaner for Aarhus Kommunes landbrug

Indstillingsnr. 28

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	I 2024-2025 gennemførte Aarhus Kommune en frivillig ordning, hvor landbrug kunne få et eksternt klimacheck og en konkret klimahandlingsplan baseret på ESGreen Tool og et fysisk bedriftsbesøg. Opsamlingsrapporten dækker 33 bedrifter og viser, at der på tværs er et betydeligt reduktionspotentiale, samtidig med at landmændene får et praktisk og prioriteret beslutningsgrundlag i en periode præget af grøn trepart og kommende klimaafgift.
Kommunens rolle i indsatsen	Aarhus Kommune tog initiativet og satte en kommunal ramme: udbud af ekstern rådgivning, fælles metode/standard og en tydelig kobling til kommunens arealhensyn (grundvandsbeskyttelse, lavbundsudtagning, VE-muligheder og natur). Kommunen modtog anonymiserede resultater samlet, så indsatsen både gav værdi på bedriftsniveau (konkrete virkemidler) og på kommuneniveau (viden til at fjerne barrierer og målrette næste skridt). Rådgivningen blev leveret af Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL) som ekstern udfører via udbud.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Opsamlingsrapporten dækker 33 bedrifter (kvæg, gris og planteavl) på i alt 10.062 ha med en samlet beregnet udledning på 82.188 ton CO ₂ e/år. På tværs af 123 scenarier og 38 virkemiddelkategorier er der beregnet et gennemsnitligt reduktionspotentiale på 24% (spænd 2-84%). Effekten er både direkte (konkrete, prioriterede tiltag hos den enkelte landmand) og systemisk: kommunen får et samlet datagrundlag til at målrette indsats og adressere barrierer (fx proces/sagsbehandling, understøttelse af implementering). Den efterfølgende evaluering peger på, at landmændene har taget rådgivningen til sig, og at flere allerede har igangsat eller planlagt konkrete reduktionstiltag. Modellen er let at kopiere: én kommunal ramme + udbud af rådgivning + standardiseret klimaværktøj + anonymiseret opsamling.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen dokumenterede, at en frivillig, bedriftsnær tilgang skaber stærkt følgeskab og giver bedre kvalitet i dialogen end generelle kampagner. Dialogerne pegede på klare kommunale ?knudepunkter?, hvor vi kan gøre mest gavn: mere forudsigelige processer, faglig sparring (bl.a. omlægning mod mere plantebaseret produktion), samt støtte til at få virkemidler ud at leve (fx biogas, energi/VE, jord- og gylletiltag). Samtidig gav de anonymiserede data et mere realistisk billede af, hvor udledningerne typisk ligger (fx stor andel relateret til import af ressourcer) og hvilke virkemidler der går igen på tværs ? viden vi nu bruger i planlægning og opfølgning.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Det nytænkende greb er, at kommunen vendte logikken: i stedet for at starte i krav og regulering gav vi landbruget det bedst mulige beslutningsgrundlag ? gratis og uafhængigt ? med konkrete scenarier, overslag og prioritering sammen med landmanden. Klimahandlingsplanerne integrerer klima med kommunale arealhensyn (grundvand, lavbund, natur og VE) og er timet til en periode med stor usikkerhed om grøn trepart og klimaafgift. Kombinationen af standardiseret klimaværktøj, fysiske besøg og kommunal opsamling gør indsatsen både datadrevet og relationel ? og dermed skalerbar.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er forankret i frivillig deltagelse og en respektfuld tilgang: landmanden får et konkret produkt (klimahandlingsplan), mens kommunen får et anonymiseret, samlet beslutningsgrundlag. Initiativet blev meget positivt modtaget i erhvervet og har givet afsæt for mange gode, konkrete dialoger. At klimahandlingsplanen blev gennemført af en ekstern rådgiver (ICOEL) styrkede oplevelsen af faglighed og neutralitet i dialogen. Det har gjort det muligt at tale klima i øjenhøjde og efterfølgende bruge planen som afsæt for dialog (fx ved tilsyn) uden pres ? men med mulighed for at pege på støtteordninger, samarbejder og næste skridt. Den politiske forankring ligger i Aarhus? langsigtede klimamål og behovet for at accelerere omstillingen i hele fødevarer-systemet.</p>

Natur og klimatilpasning

Solrød Kommune

Vand- og naturprojekt Solrød Bæk - et multifunktionelt projekt for lokalsamfundet

Indstillingsnr. 20

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Solrød Kommune, KLAR Forsyning, Naturstyrelsen og HOFOR omdanner ca. 140 ha intensivt dyrkede jorde til et sammenhængende vand- og naturområde. Projektet omfatter 14 lodsejere, hvoraf 6 har afgivet ca. 90 ha til ny skov, mose og enge med rekreativ adgang. Projektet gennemføres langs Solrød Bæk mellem Havdrup og Solrød og reducerer risikoen for oversvømmelser i begge byområder. Et vigtigt BNBO beskyttes permanent, herunder de ca. 2,5 mio. m ³ drikkevand, der årligt indvindes.
Kommunens rolle i indsatsen	Solrød Kommune har gennem flere år været i dialog med lodsejere i projektområdet på grund af områdets vandlidende karakter. Projektet blev initieret af lodsejerne som følge af BNBO-krav, og kommunen har fungeret som sparringspartner og bindeled mellem lodsejere og øvrige parter. I projektets nuværende fase er kommunen projektleder og koordinerer samarbejdet med henblik på at sikre størst mulig fælles gevinst. Et enigt byråd har en værdifuld rolle som ambassadør for projektet blandt borgere og eksternt.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Gennem jordfordeling og BNBO-midler indgår lodsejere frivillige aftaler om erstatning eller fordelagtigt jordbytte. Lavtliggende, kvælstof- og pesticidbelastet landbrugsjord udtages og omlægges til fredet natur, som sikrer permanent grundvandsbeskyttelse og øget CO₂-optag. Arealerne giver betydelig opstuvnings- og renskapacitet for regnvand og bidrager til omfattende klimatilpasning af byområder, som gentagne gange har været ramt af oversvømmelser. Området udvikles til mose, skov, enge og bugtede vandløb med adgang via stisystemer og madpakkehuse. Samspelet mellem interesser og finansiering inden for BNBO, klimatilpasning og naturgenopretning viser effekten af en helhedsorienteret arealomlægning.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen viser, hvordan omlægningsprojekter kan realiseres gennem tillidsfuldt samarbejde, hvor der arbejdes for at skabe flersidige fordele. Det kræver imødekommenhed, fleksibilitet og kreativitet at finde de kompromiser, der samler flere hensyn. Projektets succes bygger på, at løsninger både tilgodeser klima, natur, vand, lodsejernes vilkår og lokale rekreative behov. Erfaringerne viser, at lodsejere er villige til at bidrage til den grønne omstilling, når løsninger respekterer ejendommenes værdi og historie og samtidig skaber tydelig lokal merværdi. Projektet er et praksisnært eksempel på den type multifunktionelle lavbudsprojekter, som i de kommende år skal realiseres i regi af den grønne trepart.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Projektets særlige og innovative styrke er det forpligtende og tillidsbaserede samarbejde mellem Solrød Kommune, KLAR Forsyning, Naturstyrelsen, HOFOR og lokale lodsejere, hvor mange forskellige interesser er samlet i én fælles, helhedsorienteret løsning. Gennem tidlig dialog, fælles ejerskab og respekt for både lodsejernes vilkår, drikkevandsinteresser, klima og natur er det lykkedes at løse flere komplekse udfordringer i ét samlet greb. Udtagning af landbrugsjord kombineret med naturgenopretning beskytter drikkevandet, reducerer oversvømmelsesrisikoen, øger kulstofbinding og biodiversitet og skaber nye rekreative naturområder, hvor vand håndteres lokalt og naturen udvikles med høj kvalitet.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Projektets lokale ophav og flersidige gevinster har skabt bred opbakning blandt lodsejere, borgere og politikere. Initiativet udspringer af lodsejere i området og er båret af deres vedvarende engagement. Projektets kompleksitet betyder, at alle parter har haft en aktie i løsningen og har udvist gensidig tillid og samarbejdsvilje, hvilket har været afgørende for fremdriften. Gevinsterne ved klimatilpasning og forbedret adgang til naturen mellem Havdrup og Solrød vægter højt for borgerne, og projektets omfang betyder, at det kommer hele kommunen til gode. Et enigt byråd har bidraget med stabil politisk opbakning, og borgerne har løbende leveret konstruktive input.</p>

Gentofte Kommune

Den helende natur - biodiversitet og sundhedsforløb i skøn forening

Indstillingsnr. 9

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Mariebjerg Terapihave er et nyt område i den 25 ha store kulturhistoriske perle, Mariebjerg Kirkegård i Gentofte, anlagt af G. N. Brandt. Terapihaven bygger på evidensbaseret viden om naturens sundhedsfremmende effekter på krop og sind. Initiativet kom fra en lokal borger, Camilla Ingwersen, nu leder af Mariebjerg Terapihave. Siden indvielsen i 2024 har kommunen tilbudt naturterapeutiske forløb til borgere med stress, angst og depression og de viser meget lovende resultater. Terapihaven er anlagt og driftet med udgangspunkt i Gentofte Kommunes nye biodiverse natursyn, som er ved at indfinde sig i kommunens driftsplaner for de grønne områder og langs veje og pladser i hele kommunen.
Kommunens rolle i indsatsen	Med Camillas faglige og praktiske ekspertise indenfor sundhedsdesign og naturbaseret terapi, blev etableringen af terapihaven til virkelighed. Igennem konstruktiv dialog og et stærkt tværfagligt samarbejde mellem kommunens sundhedsafdeling, jobcenter og kommunens grønne drift er terapihaven blevet en realitet. Projektet er et godt eksempel på grønt følgeskab. Når man aktivt arbejder med samskabelse og lytter til borgernes idéer og samtidigt etablerer et tværfagligt samarbejde mellem forvaltninger, så højnes kvaliteten i projekterne. Finansiering af haven fremkom af midler fra kommunens sundhedspulje og anlægsmidler fra Park og Vej-afdelingen.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Terapihaven er et godt eksempel på et tværfagligt og vellykket nyskabende projekt med stort forandringspotentiale, hvor flere indsatser går hånd i hånd, og der skabes merværdi for både borgere og kommunen som organisation. Samtidig er der mulighed for, at endnu flere af kommunens afdelinger anvender terapihaven til deres indsatser. Terapihavens formål og virke er at skabe en tværfaglig og helhedsorienteret grøn sundhedsindsats for sygemeldte og ledige i et restorativt naturmiljø for at lindre deres symptomer, og bringe dem tidligere og godt tilbage på arbejdsmarkedet. Dette mål er opnået både første og andet år med flere vellykkede forløb. Mariebjerg Kirkegård, hvor terapihaven ligger, er et vigtigt naturområde i Gentofte, som har flere vilde arter af dyr og planter. Beskyttelse og styrkelse af forhold for dyr og planter er et vigtigt fokusområde og er især blevet vægtet højt i den netop udvidede del af haven, som er endnu mere naturnært anlagt.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Kommunens grønne drift har været med til at etablere og drifter nu terapihaven. De har gennem kurser om biodiversitet og bæredygtig drift fået viden og redskaber til at ændre driften af kommunens arealer. Terapihaven har på denne vis bidraget til at sætte fokus på bæredygtighed, samskabelse og merværdier, når nye indsatser skal igangsættes og driftes. Projektet har desuden tydeliggjort vigtigheden af bæredygtigt forbrug og ressourceanvendelse på tværs af afdelinger. Øget dialog afdelingerne imellem har ført til mere cirkulation af materialer fra et sted til et andet. Særligt plantemateriale og andre naturmaterialer er redistribueret i forbindelse med etableringen af terapihaven. Terapihaven har også vist sig at fungere som ? showcase? og læringsrum for, hvordan biodiversitetstiltag kan indarbejdes i udearealer hos både borgere, vilde haveambassadører og kommunens egne institutioner, som har grønne udearealer.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Kommunen griber borgernes gode idéer, og prøver dem af hos relevante kollegaer via indsatsen ?sparringspartnere?. Terapihaven er et godt eksempel herpå. Det er internt lykket at etablere tværfaglige samarbejder mellem flere fag og afdelinger, som tilsammen har bibragt projektet kvalitet og været medvirkende årsag til, at det er realiseret. Desuden er terapihaven et godt eksempel på, hvordan kommunen arbejder helhedsorienteret med indsatser, der på én og samme tid fremmer borgernes mentale sundhed og biodiversitet og bynatur. I anlægsfasen er der i høj grad tænkt cirkulært, da terapihaven primært er bygget af materialer fra Mariebjerg Kirkegård som fx eksisterende træstammer og sten og derudover fx hjemmehørende løgplanter doneret fra Tivolis udstillinger.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Haven er blevet taget godt imod af flere brugergrupper, og terapihaven har øget besøg på kirkegården, da sørgende pårørende har brugt haven som et restorativt og levende rum - eksempelvis efter urnenedsættelse, til gravøl, Allehelgens aften mv. Flere lokale virksomheder er også begyndt at bruge haven til møder, workshops m.v. Skoler og institutioner bruger haven til fordybelses- og trivselsdage samt til naturdannelse, ligesom flere borgere søger haven for dens fine kvaliteter. Der har været afholdt 25 foredrag og fremvisninger igennem det sidste år for både foreninger, virksomheder, skoler og andre kommuner, der søger mere viden om koblingen mellem den indre og den ydre bæredygtighed. Terapihaven er gennem det sidste halve år blevet udvidet med etape 2, som er endnu mere naturnær og karakteriseret som en skovhave ved at være både vild, tryk, fredelig og artsrigt. Det fascinerer og stimulerer og inviterer til mere leg og bevægelse på stammer og i de mange rum.</p>

Norddjurs Kommune GMC (Grøn Miljø Certifikat)

Indstillingsnr. 14

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Beskrivelse af indsatsen</p>	<p>I 2025 var det d. 26. gang der blev uddelt de grønne miljøcertifikater, også kendt som GMC. Konceptet blev udviklet af Norddjurs kommune sammen med en tidligere direktør fra Grenaa Motor, der var den første virksomhed i ordningen. Siden da har der været ca. 50 virksomheder der har fået de grønne miljøcertifikater, hvor der i 2025 var 31 virksomheder tilbage inklusiv 3 nye virksomheder. GMC er et miljøledelsessystem, der har til formål at dokumentere, at den pågældende virksomhed ikke blot overholder miljøkravene, men også har gjort en særlig miljøindsats.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Kommunens rolle i indsatsen	GMC er udviklet i samarbejde mellem Norddjurs kommune og kommunens virksomheder. Norddjurs kommune er tovholder og driftsansvarlig for systemet. Desuden er miljømyndigheden i Norddjurs Kommunes tilsynsopgave forenklet, idet procedurerne i virksomhedernes egenkontrol sikrer en betydelig forbedret miljøindsats udover det lovbestemte.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	En af fordelene for virksomhederne er at der skabes et stærkt grundlag, for dem der vil arbejde struktureret med miljø og bæredygtighed. Virksomhederne indgår derudover i GMC netværket, hvor de kan dele erfaringer med hinanden. De får gennem GMC erfaringer med at arbejde med ESG på en let og overskuelig måde, som på sigt kan styrke deres konkurrenceevne.
Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?	Norddjurs kommune ser en betydelig fremgang i forhold til miljøhåndtering hos virksomhederne i ordningen, hvilket udover et spændende partnerskab med virksomhederne er Norddjurs kommunes bevæggrund for at drifte og udvikle ordningen. Samtidig bliver processen med at opnå gyldige certificeringer nemmere, da de gennem GMC opnår de administrative færdigheder.
Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?	GMC var forud for sin tid og meget innovativ da den blev etableret, da der ikke fandtes noget lignende på det tidspunkt. Den blev lavet før ESG rapporter og dets lignende.
Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?	GMC blev dannet i fællesskab mellem Norddjurs Kommune og lokale virksomheder. GMC har haft opbakning fra både miljøafdelingen (hvor indsatsen ligger) og erhvervsafdelingen. Derudover er der stor opbakning fra det lokale erhvervsliv. Politisk har der også været stort ejerskab og forankring af GMC.

Vejle Kommune
Sund Vejle Fjord 2.0
 Indstillingsnr. 23

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Den marine naturgenopretning og eutrofieringstruslen imod det danske havmiljø er, med statsminister Mette Frederiksens ord, blevet synonymet med Vejle Fjord, og kalder projekt Sund Vejle Fjord for et foregangsprojekt ift. hvordan indsatsen skal tilgås i de øvrige danske fjorde. Med en ny 5-årig projektperiode på plads søger projekt Sund Vejle Fjord 2.0 i endnu højere grad en helhedsorienteret tilgang, der - parallelt med den marine naturgenopretning - integrerer fokus på både resiliens, biodiversitet og ændret arealanvendelse i oplandet til Vejle Fjord. Dermed integreres i projektet fremadrettet også en indsats ift. årsagerne til fjordens dårlige tilstand.
Kommunens rolle i indsatsen	Projekt Sund Vejle Fjord, der er et samarbejde imellem Vejle Kommune og SDU, har de seneste 5 år søgt at finde løsninger på det kollapsede havmiljø. Som projektleder har Vejle Kommune samlet landbruget, fiskeriet og de grønne organisationer omkring en fælles projektstyregruppe. Kommunen har involveret lokale foreninger, frivillige ildsjæle og brugergrupper samt diverse uddannelsesinstitutioner. Det er projektets formål at skabe god økologisk tilstand i Vejle Fjord samt at opbygge accept og forståelse for de naturbaserede løsninger, hvad enten det drejer sig om arealoplægning i landbruget, klimatilpasning langs kysterne eller den marine naturgenopretning under havets overfalde.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Et helt centralt element i projekt Sund Vejle Fjord er samarbejdsfladen imellem den kommunale forvaltningspraksis og så SDU's anvendte forskning. SDU, der er formeld partner i projektet, generer forskningsresultater som publiceres på både videnskabeligt og forvaltningsmæssigt niveau. Kombineret med rollen som praktisk forsøgscenter (Experimentarium) for den marine naturgenopretning i Danmark og det ?outreach? der ligger heri, bliver anvendte processer, genereret viden og praktiske erfaringer givet videre til øvrige naturforvaltere og frivillige organisationer på området, herunder direkte implementeret i anbefalinger og guidelines gennem Center for Marin Naturgenopretning. Som en overbygning på projekt Sund Vejle Fjord etableres i 2026-27 fire konkrete formidlingssøjler på en blå akse fra Vejle Ådal i vest ind over Vejle midtby og ud langs Vejle Fjorden i øst. Søjlerne skal formidle vigtigheden af anvendte naturbaserede forvaltningstiltag til børn og voksne.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Projektets helhedsorienterede tilgang sikrer en vigtig kobling mellem årsagerne til fjordenes dårlige tilstand, og så de konkrete naturgenopretningsindsatser på det marine område, der lige nu igangsættes i rigtig mange kommuner. Koblingen giver ikke bare en større forståelse for kompleksiteten, i forhold til de udfordringer vi står overfor i den kommunale verden, der forstærkes markant på grund af klimaforandringerne. Den bidrager også med konkrete data og analyser, som kvalificerer og målretter den forestående indsats i regi af Grøn Trepert. Både lokalpolitikere, borgere og de lodsejere, der lige om lidt skal tage stilling til konkrete aftaler i regi af forestående arealoplægning, opnår en vigtig indsigt baseret på lokale data og lokale målinger. Det brede afsæt skaber både troværdighed og forståelse for lokale sammenhænge og dermed vigtigheden af et fælles fodslag kommune og lodsejer imellem.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Opgaven med at bringe Vejle Fjord tilbage i god økologisk tilstand har mange facetter, og kan kun løses ved en helhedsorienteret tilgang i den kommunale forvaltning. Som en del af akutpakken under Grøn Trepert, kobles en særlig indsats i oplandet til Vejle Fjord (Vork Projektet) direkte med den marine naturgenopretning i regi af Sund Vejle Fjord. Et vigtigt værktøj i disse bestræbelser har været udarbejdelsen af en oplandsanalyse for oplandet til Vejle Fjord. Tiltaget har tilvejebragt værdifuld viden i forståelsen af kvælstoffets udvaskning fra marken, men også i fremdriften omkring implementering af den Grønne Trepert, fordi den enkelte lodsejer opnår et bedre beslutningsgrundlag frem imod en endelig aftale min sin kommune. Projekt Sund Vejle Fjord søger ligeledes at koordinere en række tiltag omkring klimatilpasning og stormflodssikring, der samlet set giver Vejle Kommune en række vigtige synergievinster.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?	Med vores klima i voldsom forandring er det vigtigt, at den brede offentlighed ikke mister incitament til selv at agere i eget nærmiljø og fortsat presse på for politisk handling. Ved konkret at involvere grønne organisationer, landbruget og alle berørte brugergrupper i projektets styregruppe, er der skabt vigtige alliancer. Projektets målsætning er ikke ensidigt at reetablere ålegræs og klimasikring, men i lige så høj grad at mobilisere, bevidstgøre og involvere almene borgere. Med afsæt i udstillinger, lokale events og et særligt fokus på borgernes egne fortællinger i medierne, har historien om Sund Vejle Fjord været med til at sætte den politiske dagsorden. Ministre fra ind- og udland har besøgt projektet, ligesom medier fra den store verden har rapporteret fra Vejle Fjord, hvilket lokalt har medvirket til at løfte sagens vigtighed og relevans og dermed opbakning til projektet.

Bæredygtigt byggeri

Horsens kommune Klima ejendomsstrategi - Transformation hvor teknologi, specialbehov og klima går op i en højere enhed

Indstillingsnr. 11

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Horsens Kommune har transformeret et tidligere gymnasium til en moderne specialskole med markant lavere klimaaftryk. Ved at genanvende den eksisterende bygning, genanvende og upcycle materialer og inventar er CO ₂ -aftrykket reduceret til under en tredjedel af nybygningskravene. Rammerne er tænkt med fokus på elevernes trivsel, indeklima og behov for både fællesskab og ro. Projektet viser, hvordan grøn omstilling, social ansvarlighed og høj kvalitet kan gå hånd i hånd i kommunalt byggeri. Projektet spiller ind i kommunens ambitiøse ejendomsstrategi, der sætter krav om at bygge til 1 kilo CO ₂ pr. m ² mindre end bygningsreglementet.
Kommunens rolle i indsatsen	Kommunen er bygherre på projektet og driver på at lykkedes med at transformere eksisterende bygning frem for at bygge nyt.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Indsatsen har allerede dokumenteret en markant klimaeffekt ved at genanvende en eksisterende bygning frem for nybyggeri. Klimaaftrykket er på nuværende tidspunkt reduceret til under en tredjedel af gældende krav for nybyg. Det spiller sammen med kommunens ambitiøse ejendomsstrategi. Samtidig er en lang række materialer, herunder tegl og inventar, genanvendt eller upcyclet lokalt. Projektet demonstrerer, hvordan kommuner kan kombinere bygningsgenbrug, klimahensyn og specialiserede velfærdsfunktioner. Løsningerne kan overføres direkte til andre kommunale bygninger som skoler, institutioner og kulturbyggerier.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Projektet bidrager med konkret læring om, hvordan grøn omstilling kan integreres i komplekse renoveringsprojekter uden at gå på kompromis med funktionalitet og brugernes behov. Erfaringerne viser, at eksisterende bygninger kan omdannes til moderne specialiserede læringsmiljøer med lavt klimaaftryk, hvis genbrug, indeklima og trivsel tænkes sammen fra start. Projektet giver viden om materialekredsløb, lokal videredistribution af byggematerialer og tværfagligt samarbejde mellem teknik, skole og drift, som kan styrke fremtidige kommunale ombygningsprojekter.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er nytænkende ved at forene klimamæssig ansvarlighed med pædagogisk innovation. I stedet for nybyg er en 45 år gammel bygning gentænkt og omformet til en specialskole, hvor rummenes struktur, lys, farver og indeklima er målrettet elevernes særlige behov. Innovationen ligger både i den cirkulære tilgang til materialer og i den måde, bygningens eksisterende rammer er tilpasset nye funktioner. Projektet viser, at grøn omstilling kan skabe bedre læringsmiljøer, ikke blot reducere CO₂.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Projektet er stærkt lokalt forankret gennem involvering af skoleledelse, medarbejdere, skolebestyrelse og elevråd, som aktivt har bidraget til ombygningens udformning. Derudover er der skabt lokal merværdi ved, at materialer, som ikke kunne genbruges på skolen, er videredistribueret til andre lokale institutioner. Den politiske opbakning er tydelig, og projektet ses som en fælles kommunal indsats, der både styrker specialundervisningen, klimaindsatsen og den samlede kapacitetsudnyttelse i kommunen.</p>

Esbjerg Kommune
Emissionsfri byggemodning - fremtidens grønne byggemodning i Breinholtparken,
Hjerting
 Indstillingsnr. 3

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Esbjerg Kommune og DIN Forsyning har igangsat et pilotprojekt om grøn byggemodning i Hjerting med fokus på en emissionsfri byggeplads. Projektet anvender eldrevne arbejdsmaskiner og emissionsfri byggepladsdrift via byggestrøm, hvilket reducerer CO ₂ -udledning og støj markant. Indsatsen bygger på en helhedsorienteret tilgang, hvor både maskiner og den samlede drift er omlagt til emissionsfri løsninger, og hvor erfaringerne danner grundlag for fremtidige kommunale bygge- og anlægsprojekter.
Kommunens rolle i indsatsen	Som bygherre har Esbjerg Kommune stillet krav om brug af emissionsfri maskiner og sikret byggestrøm i området. Kommunen er drivende i planlægning, udbud og gennemførelse af projektet og tager aktivt ansvar for at prøve nye løsninger af i praksis, for at reducere udledning fra egne projekter og understøtte kommunens CO ₂ -neutralitetsmål for 2030.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Projektet reducerer både CO ₂ -udledning og støj ved at anvende eldrevne maskiner og øvrigt udstyr i byggemodningen, og giver erfaring med grøn omstilling i bygge- og anlægssektoren. Den viden, der indsamles om drift, logistik, ladetider, planlægning og samarbejde skaber et stærkt erfaringsgrundlag, der kan anvendes i kommende projekter i hele kommunen, samt for andre kommuner og aktører i byggebranchen. Derigennem er projektet emissionsfri byggemodning en skalerbar model, som kan inspirere til nye krav til bæredygtig byggepraksis i Danmark.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Pilotprojektet giver konkret indsigt i, hvordan en emissionsfri byggemodning gennemføres i praksis. Erfaringer fra planlægning, teknisk tilpasning, logistik af maskiner og hvordan arbejdet udføres bedst under disse rammer. Samarbejdet med entreprenører og forsyning viser, hvad der virker, og hvilke barrierer, der findes. De indsamlede data og evalueringer skal anvendes til at formulere fremtidige krav og standarder for grønne byggepladser ikke kun i Esbjerg, men også for andre kommuner, der ønsker at reducere deres klimaaftryk i bygge- og anlægssektoren. Projektet styrker dermed kompetencer, værktøjer og samarbejdsformer, der understøtter grøn omstilling.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Initiativet er banebrydende ved at anvende emissionsfrie arbejdsmaskiner på en kommunal byggemodning. Noget, der ikke tidligere er prøvet i Danmark i dette omfang. Den innovative tilgang omfatter en ny samarbejdsmodel ?inddragende byggeri?. Hvor Esbjerg Kommune, DIN Forsyning, Entreprenør Arkil A/S, leverandører af maskiner og udstyr, planlægger og optimerer løsninger sammen, frem for efter traditionelle udbudsmetoder. Projektet udfordrer vante praksisser, demonstrerer teknologisk potentiale og viser, hvordan grøn omstilling kan integreres i daglige byggeprocesser. Projektet er formidlet som case til vidensdeling og skaleringsarbejde udenfor Esbjerg af CO-PI.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Projektet er forankret i lokalsamfundet i Hjerting, til 20 nye boliggrunde. Indsatsen har mødt stor lokal opbakning, særligt fra områdets borgere, som fremhæver den markant lavere støj fra byggepladsen sammenlignet med traditionelle anlægsprojekter. En af sideeffekterne har også været forbedret arbejdsmiljø på byggepladsen for medarbejderne. Der er lokalpolitisk opbakning og en fælles ambition om at nå CO?-neutralitet, hvilket har skabt engagement blandt fagmiljøer, erhvervsliv og borgere. Projektet har national opmærksomhed som et konkret eksempel på grøn omstilling i praksis, hvilket øger følgeskab og interesse for lignende initiativer lokalt, regionalt og på tværs af sektorer.</p>

Energi og varme

Esbjerg Kommune Lokalsamfundskonsulenter i VE-planlægning - lokal dialog som motor for grøn omstilling

Indstillingsnr. 5

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Esbjerg Kommune har indført lokalsamfundskonsulenter som en fast del af planlægningen for vindmøller og solenergianlæg. Konsulenterne understøtter lokalsamfund i dialogfasen (Fase 3) og sikrer reel medindflydelse, gennemsigtighed og ligeværdig dialog mellem borgere, opstiller og kommune. Indsatsen styrker lokal opbakning og muliggør grøn energiudbygning med respekt for lokale værdier.
Kommunens rolle i indsatsen	Esbjerg Kommune har taget initiativet, finansierer ordningen og stiller uvildige lokalsamfundskonsulenter til rådighed. Kommunen har designet en proces, hvor dialog og medinddragelse er integreret i VE-planlægningen, og hvor lokalsamfund får faglig og procesmæssig støtte. Kommunen fungerer som rammesætter, facilitator og garant for en fair og gennemsigtig proces.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Indsatsen har styrket kvaliteten af dialogen i VE-projekter og skabt større lokal forståelse og ejerskab i komplekse og ofte konfliktfyldte processer. Lokalsamfundene får en tydelig stemme og bedre mulighed for at påvirke projekternes udformning, hvilket øger accept og reducerer modstand. Modellen har stort spredningspotentiale, da den kan anvendes i andre kommuner og i andre planlægningsopgaver, hvor lokal opbakning er afgørende. For eksempel infrastruktur, byudvikling og klimaprojekter. Indsatsen viser, hvordan grøn omstilling kan lykkes gennem dialog frem for konfrontation.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen har givet vigtig læring om, at tidlig professionelt faciliteret dialog, er afgørende for at lykkes med grøn omstilling lokalt. Erfaringerne viser, at lokalsamfund har meget forskellige forudsætninger og behov, og at én proces ikke passer alle. Ved at stille konsulenter til rådighed opbygges tillid, kapacitet og forståelse på tværs af parter. Afrapporteringer fra hvert projekt sikrer, at viden, synergieffekter og merværdi systematisk opsamles og kan anvendes i fremtidige VE-projekter og i kommunens øvrige klima- og planlægningsarbejde.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er nytænkende ved at gøre uvildig lokal dialog til en strukturel del af VE-planlægningen og ikke som et frivilligt supplement, men som en integreret fase i processen. Rollen som lokalsamfundskonsulent er innovativ, fordi den kombinerer procesfacilitering, lokal udvikling og teknisk forståelse for VE-projekter. Det skaber en ny balance mellem myndighed, marked og lokalsamfund og viser en praksisnær model for, hvordan grøn omstilling kan gennemføres demokratisk og med lokal legitimitet.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er stærkt lokalt forankret gennem direkte samarbejde med borgere, dialoggrupper og lokale repræsentanter i de berørte områder. Lokalsamfundene vælger selv konsulent og deltager aktivt i formningen af projekterne. Samtidig er indsatsen politisk forankret i kommunens ambition om CO₂-neutralitet i 2030. Den brede involvering af borgere, opstiller, konsulenter og kommune skaber opbakning, følgeskab og en fælles forståelse af, at grøn omstilling og lokal udvikling kan gå hånd i hånd.</p>

Thisted kommune

Thy-modellen - borgerinddragelse i sol- og vindprojekter

Indstillingsnr. 21

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Thisted Kommune har med Thy-modellen udviklet en ny tilgang til VE-projekter, der gennem tidlig borgerinddragelse og fokus på lokal involvering kan vende modstand til opbakning. Det har givet lokalsamfund medbestemmelse, lokale fordele og øget andel i udbyttet fra VE projekter i kommunen. Modellen sikrer, at nye energiprojekter bliver udviklet, så de skaber mest mulig vækst og udvikling lokalt og sikrer synergier for både natur, klima, erhvervsliv og lokalsamfundet.
Kommunens rolle i indsatsen	Thisted Kommune skaber rum, rammer og retning for tidlig borgerinddragelse. Thy-modellen sender et klart signal og tydelig forventning til VE-udviklere om, at projekter skal skabes/tilpasses i fællesskab med lokalsamfundet. Vi lykkedes med at skabe en platform for dialog der bringer borgere, lokalsamfund og fællesskabets interesser i spil. Vi afholder lokale afstemninger, det sikrer borgerne et stærkt mandat. Modellen kan skabe en tidlig enighed, der styrker udviklers chance for realisering.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Modellen har skabt 4 projekter, hvor et flertal i lokale afstemninger stemte ja. Ovenpå år med generel modstand, er det en markant forandring. Mange områder minder om Thy med store arealer og stærke landsbyfællesskaber, som er villig til at kæmpe for deres udvikling. Modellen oplever stor bevågenhed og interesse i at genbruge dele af de 4 centrale elementer; ? tydelig arealinddeling - hvor kan der være sol- og vind ? 5 temaer - grundlag for dagsorden/dialog mellem samfund og udvikler ? energiforeninger ? som et fælles talerør ? afstemninger i lokalsamfundet De kan justeres og tilpasses lokale kontekster, ligesom delelementer kan overføres til fx Grøn Trepert-arbejdet og infrastrukturprojekter.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Thisted Kommune har lært at samskabelse, demokratiske processer og gennemsigtighed betaler sig. Thy-modellen har fået lokalsamfund, virksomheder og foreninger med ombord. Forarbejdet i forvaltningen er en investering i en bedre og mere smidig proces og et stærkt fundament for at nye energiprojekter når helt i mål og bliver realiseret. Thy-modellen er baseret på en strategi og ambition om at grøn omstilling skal skabe vækst og udvikling, fx ved at sikre lokalsamfundets udviklingspotentialer og/eller skabe nye arbejdspladser. Samtidig har vi haft fokus på at opnå potentielle synergier. Konklusionen er at jo mere helhedsorienteret vi går til værks, jo flere formål kan vi lykkes med at indfri.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Med modstand og splittelse giver medierne oplevelse af at borgerne er imod VE. Analyser og data peger i anden retning. Her er danskerne bredt set for. Thy-modellen formår at aktivere det tavse flertal gennem borgerinddragelse, udvikling af og medejerskab i processen og gennem afstemninger. Thy-modellen gør det, forskning længe har peget på; Behov for tidlig inddragelse, gennemsigtige samt demokratiske processer. Thy-modellen viser hvordan det systematisk kan gøres i praksis. Modellen øger og øver den demokratiske samtale. Det skaber en nuanceret dialog og en bedre og bredere debat. Thy-modellen arbejder hen mod et socialt tipping-point, hvor den nye norm er at være for lokal VE-omstilling</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Kommunen oplever større demokratisk følelse hos borgerne. De har også mulighed for et større medejerskab? både økonomisk, men også i forhold til at deltage i processen og udvikle sit lokalsamfund. Det skaber bedre projekter, der er forankret lokalt 8 lokale energiforeninger er startet? de samler og forankre holdninger og fællesskabets interesser omkring nye forslag til energiprojekter. Foreningerne kan også være med til at omsætte og forankre disse interesser i helheds- og udviklingsplaner. Kommunens organisation har taget stærkt ejerskab til modellen. Den skaber tryghed hos forvaltning, ledelse og hos politikerne som skal træffe afgørelser på baggrund af modellens lokale afstemninger.</p>

Aarhus kommune GEOTERMI i AARHUS

Indstillingsnr. 29

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Installation af 110 MW geotermi i Aarhus Kommune med henblik på at sikre et markant bidrag til Fremtidens Grønne Fjernvarme. Satsningen understøtter en reel energiomstilling væk fra fossile brændsler og reduceret biomasseforbrug ? herunder udfasning af træpiller. De første geotermiske borer og anlæg er gennemført med succes, og allerede nu leveres 17?18 MW stabil, fossilfri varme til det aarhusianske fjernvarmenet.
Kommunens rolle i indsatsen	Aarhus Kommune har som myndighed spillet en aktiv og konstruktiv rolle i samarbejdet mellem Innargi, Kredsløb og kommunen. Et effektivt og vidensbaseret myndighedsarbejde har været afgørende for projektets fremdrift, herunder en faktabaseret håndtering af miljøhensyn som grundvand. Den smidige proces har bidraget væsentligt til, at projektet er realiseret til tiden og med høj kvalitet.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Op mod 70 % af Danmarks undergrund vurderes egnet til geotermi, men potentialet har længe været hæmmet af tidligere, fejlslagne projekter. De vellykkede geotermiske anlæg i Aarhus har genetableret tilliden til teknologien og åbnet for en ny fase i dansk geotermi. Erfaringerne har allerede international gennemslagskraft: På baggrund af Aarhus-projektet arbejder Innargi nu med geotermi i bl.a. Tyskland og Polen, hvor behovet for fossilfri fjernvarme er betydeligt.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Projektet i Aarhus har dokumenteret, at geotermi kan etableres med høj driftssikkerhed, til tiden, inden for budget og i fuld overensstemmelse med gældende miljølovgivning. I udviklingsfasen er projektet opdateret bl.a. på grundlag af lavere temperatur i fjernvarmenettet og optimeret varmepumpeteknologi. Disse læringer er særligt værdifulde i lyset af tidligere, ikke-succesfulde geotermiprojekter i Danmark og kan direkte anvendes i andre kommuner.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Et centralt innovativt greb har været at overføre kompetencer fra olie- og gasindustrien til geotermi. Tidligere medarbejdere fra Mærsk har bidraget med årtiers erfaring i avancerede borer, hvilket har muliggjort præcise 2.500 meter dybe borer med separate produktions- og reinjektionsbrønde. Hertil kommer en ny samarbejdsmodel for risikodeling, hvor Innargi bærer undergrunds- og effektrisikoen, mens Kredsløb håndterer markeds- og elprisrisici. Denne model reducerer kommunal eksponering og øger investeringssikkerheden.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Der har været stor fokus på lokal dialog med borgere i områderne omkring borepladserne. Boreperioder på ca. 60 dage er blevet gennemført med omfattende støj- og lysreducerende tiltag. Den tidlige og løbende borgerinddragelse har resulteret i meget få klager. Derudover er der investeret betydeligt i formidling, herunder åbent-hus-arrangementer med 300-500 deltagere. Den store interesse afspejler opbakningen til en energikilde med minimale lokale påvirkninger og meget begrænset arealforbrug.</p>

Klimaledelse og følgeskab

Brøndby Kommune Brøndby-modellen - hvordan vi skaber lokale klimafællesskaber

Indstillingsnr. 2

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Kommunen skal understøtte lokale klimafællesskaber og ildsjæle? er et delmål i Brøndby Kommunes (BK) klimaplan. BK har derfor en model, der består af: 1) Et samarbejde med Democracy x (DX), hvor en lokal organisator er med til at understøtte borgernes idéudvikling, fondsansøgninger og grønne aktiviteter 2) Grøn Pulje, hvor borgerne kan søge om tilskud til grønne aktiviteter 3) Dedikeret klimamedarbejder (kultursociolog) med kompetencer indenfor samskabelse og involvering af borgere.
Kommunens rolle i indsatsen	Kommunalbestyrelsen i Brøndby er ambitiøs i den grønne omstilling og har valgt at sætte penge af til alle tre elementer i Brøndby-modellen. Dermed er det politiske engagement med til at sikre, at kommunen er med til at facilitere fællesskaber, som igangsætter grønne borgeraktiviteter. På baggrund af modellens positive resultater og spredningseffekt i kommunen fornyr BK kontrakten med DX i foråret 2026.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Mange af BK's borgere vælger at deltage i Grønne Nabofællesskaber (GNF). I 2024 var der 676 med i GNF i BK. I 2025 er det steget med 137 personer til 812. Ud fra en teori om sociale tippepunkter er det 10%, der skal være med for, at det virkelig spreder sig og bliver en varig forandring i samfundet. Vi er på vej med knap 2% af BK's indbyggere, der deltager i GNF. Brøndby-modellen har stort spredningspotentiale. Allerede nu har 7 andre steder/kommuner valgt at kopiere Brøndby-modellen.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Forskning viser, at 9 ud af 10 danskere gerne vil klimahandling. Forskningen viser også, at personer, der deltager aktivt i grønne fællesskaber har en CO2-udledning, der ligger 43% under gennemsnittet i Danmark. Erfaringen bekræfter, at mange borgere ønsker at være grønne, men er forskellige steder i deres grønne omstilling. Som kommune skal vi møde borgerne, der hvor de er. Vi skal kunne rumme mangfoldighed og understøtte deres engagement. Læringen er, at kommuner godt kan facilitere grønne borgerinitiativer og fællesskaber ved at bruge de rigtige værktøjer og metoder. Men det tager tid, kræver kontinuitet og de rigtige metoder at etablere fællesskaber og lokal forankring.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>BK er pioner på området både med lokal organisator og en klimamedarbejder ansat i Teknik- og miljøforvaltningen til at varetage samskabelse. Proces såvel som resultat er nytænkende i forhold til en kendt udfordring, nemlig hvordan kommunerne får engageret borgerne i den grønne omstilling. GNF vandt både Nordisk Råds Miljøpris og Kongeparrets Fællesskabspris i 2025 for netop indsatsen med at engagere borgere i den grønne omstilling. En indsats der kun kan lykkes med den rigtige kommunale mind-set. Fællesskabet sætter mennesker i stand til at gøre en indsats, der hvor de bor, og understøtter deres bæredygtige aktiviteter ude i lokalsamfundet.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Metoden har givet en stærk lokal forankring og kan måles på, at GNF vokser hurtigere i BK end i sammenlignelige kommuner: I 2025 er grønne nabofællesskaber steget med 20% på et år, og det vokser fortsat. Derudover er Grøn Pulje i 2023-2025 brugt op. I 2026 har Kommunalbestyrelsen afsat yderligere midler til Grøn Pulje. Den lokale forankring er lykkedes, fordi vi tager udgangspunkt i borgerne egne ønsker. Det giver borgerne ejerskab til aktiviteten fra start. Når fællesskaber vokser giver det anledning til nye projekter og flere følgere. BK's lokalpolitikere deltager aktivt i arbejdet, og det er også med til at skabe følgeskab blandt borgerne.</p>

Fredensborg Kommune Grønne Ambassadører i Fredensborg Kommune

Indstillingsnr. 8

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Grønne Ambassadører er et frivilligt kompetenceforløb for kommunens medarbejdere. Formålet er at støtte og motivere til klimahandling bredt i organisationen. Over et halvt år deltager medarbejderne i workshops om klima, bæredygtighed, effekt, motivation, følgeskab og samarbejde. De arbejder med et konkret grønt projekt efter eget valg inden for fire udvalgte temaer. Deltagerne er fordelt over hele kommunens organisation. Der er gennemført ét forløb, og næste forløb starter i marts 2026.
Kommunens rolle i indsatsen	Indsatsen er henvendt til kommunens egne medarbejdere og gennemføres af kommunens klimateam. Det er udviklet i samarbejde med eksterne konsulenter med særlig viden om forandringsledelse.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Grønne Ambassadører har haft stor positiv effekt på arbejdet med klima og bæredygtighed på deltagernes lokale arbejdspladser og for deltagerne selv. Det har sat klima højt på dagsordenen, styrket fællesskab og forankring og har ført til konkrete initiativer. Flere ambassadører er blevet positivt overraskede over kommunens klimaambitioner og mulighederne for sparring og støtte og ønsker at fortsætte indsatsen. 1. forløb førte til otte projekter om bl.a. engangsmaterialer, energibesparelser og genbrug. Et projekt har ført til et større samarbejde mellem flere centre om reduceret forbrug af engangsartikler på plejehjem. Konceptet kan let overføres til andre kommuner, og materialer deles gerne.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen har givet vigtig læring til det videre arbejde med grøn omstilling i kommuner. Den har vist, at bred rekruttering kræver en strategisk indsats, men også at medarbejdere og nærmeste ledere rummer et stort potentiale som ambassadører, når de får gode og meningsfulde oplevelser. Indsatsen har tydeliggjort behovet for at konkretisere bæredygtighed for den enkelte og vise merværdi i kerneopgaven. Samtidig viser erfaringerne, at tæt ledelsesopbakning styrker både proces og resultater. Som en deltager siger: "Kæmpe fordel at have lederen med på sidelinjen under hele projektet. Vi har brugt tid til sparring vedrørende indkøb og størrelse på projektet samt inddraget andre kollegaer."</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er nytænkende ved at kombinere et bæredygtighedsforløb for medarbejdere på tværs af organisationen med konkrete projekter, som deltagerne udvikler med deres nærmeste leder. Det skaber lokal forandring og inddrager organisationen bredt i klimaindsatsen. Deltagerne har fået et netværk på tværs og oplever, at de kan præge deres arbejdsplads og kerneopgaver. Det styrker ejerskabet, motivationen og arbejdsglæden. Som en deltager siger: "Fedt at møde ligesindede og kunne drøfte sine ideer i workshops." En så stor forandringsproces, som arbejdet med klima og bæredygtighed er, kan styrkes gennem tidlig involvering og opbakning i netop den del af organisationen, forandringen drejer sig om.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen har skabt opbakning ved at engagere medarbejdere og nærmeste ledere på tværs af forvaltninger som ambassadører for deres kolleger. Den frivillige tilgang har gjort deltagelsen meningsfuld og styrket følgeskabet. Det har åbnet for nye ideer, der løftes op i organisationen og deles bredt. Den fælles forståelse for dagsordenen styrker samtidig grundlaget for fremtidige samarbejder. Kommunens grønne projekter viser også borgere i kommunen, at kommunen tager ansvar for den grønne omstilling. De kan inspirere brugere og borgere fx på plejehjem, i børnehaver, i botilbud og idrætsforeninger osv. Det skulle gerne skabe ringe i vandet i hele kommunen.</p>

Esbjerg kommune

Klimapartnerskaber - tydelige og mærkbare samarbejder med erhvervslivet om grøn omstilling i Esbjerg Kommune

Indstillingsnr. 4

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Esbjerg Kommune har etableret et stærkt fællesskab af klimapartnere, hvor nu 53 virksomheder bidrager aktivt til den grønne omstilling med et fælles mål om CO ₂ -neutralitet i 2030. Klimapartnerskaberne gør klimaindsatsen konkret, tilgængelig og handlingsorienteret. Gennem en enkel og genkendelig model får virksomheder støtte til at forstå deres klimaaftryk, sætte egne reduktionsmål og omsætte ambitioner til konkret handling i fællesskab med andre lokale aktører.
Kommunens rolle i indsatsen	Esbjerg kommune spiller en aktiv rolle som facilitator, inspirator og medspiller. Kommunen stiller rådgivning (bl.a. hjælp til klimaregnskab), invitation til netværk og konference, samt skaber rammer for partnerskaber med virksomhederne i Esbjerg Kommune. Derudover fungerer kommunen selv som rollemodel ved interne klimamålsætninger og omstilling af kommunal drift.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Indsatsen bidrager til at mobilisere en bred vifte af aktører i Esbjerg Kommune til konkret klimaindsats, hvilket styrker kommunens ønske om at reducere CO ₂ -udledning. Gennem partnerskaber udarbejdes klimaregnskaber og fastsættes reduktionsmål, og aktørerne forpligter sig til konkrete handlinger. Det kollektive netværk og samarbejdet mellem mange forskellige virksomheder gør det muligt at sprede metoder og løsninger på tværs af sektorer. Den model kan overføres til andre fagområder (f.eks. landbrugsforeninger, lokale fødevarerproducenter eller kulturinstitutioner og biblioteker) og kan fungere i andre kommuner, der ønsker at engagere både borgere, erhverv og lokalsamfund i klimahandling.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Indsatsen viser værdien af samarbejde og fælles forpligtelser. At klimaindsats bedst lykkes, når kommunen ikke agerer alene, men inviterer aktører ind som aktive partnere. Læringen er, at mange forskellige virksomheder, kan engagere sig, når der tilbydes støtte, rådgivning og rammer for handling. Den model kan styrke medejerskab, lokal forankring og bæredygtig transformation.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Indsatsen er nytænkende ved at bryde med traditionel forvaltning og i stedet baseres på frivillige klimapartnerskaber med virksomheder hvor Esbjerg Kommune har en faciliterende rolle. Kommunen stiller rådgivning, netværk og værktøjer til rådighed og skaber dermed rammerne for, at aktørerne selv kan handle. Partnerskaberne er ikke symbolpolitiske erklæringer, men konkrete samarbejder med tydelige forventninger og fælles mål. Det gør klimaarbejdet overskueligt og handlingsbart, også for aktører uden forudgående klimakompetencer. Samtidig er modellen skalerbar på tværs af brancher og virksomhedsstørrelser og rummer dermed stort potentiale for udbredelse til andre kommuner.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er stærkt lokalt forankret gennem en samarbejdsbaseret tilgang, der har vist sig effektiv til at skabe opbakning og handling. Klimapartnerskaberne udgør en konkret og let forståelig ramme, som gør den grønne omstilling nærværende og handlingsorienteret for virksomheder, borgere og samarbejdspartnere. Den enkle partnerskabsmodel med fælles mål og klare forventninger gør det let for lokale aktører at engagere sig og tage ejerskab. Kommunen agerer som aktiv samarbejdspartner frem for alene som myndighed, hvilket skaber tillid, legitimitet og følgeskab. Samspillet mellem politiske ambitioner, faglige miljøer og lokale projekter omsætter grøn omstilling til konkret praksis.</p>

Guldborgssund Kommune og Lolland Kommune

Udbredelse af klimaregnskaber i landbruget på Lolland-Falster i fællesskab

Indstillingsnr. 10

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Lolland og Guldborgssund kommuner har i fællesskab med landboforeninger, banker og SEGES udarbejdet en kampagne, hvis formål har været at udbrede brugen af klimaregnskaber i landbruget på Lolland-Falster. Gennem kampagnen har landmændene kunnet søge et økonomisk tilskud til at komme i gang med at få overblik over deres CO2-udledning og handlemuligheder gennem et klimaregnskab. 32 bedrifter på tværs af kommunerne har fået udarbejdet et klimaregnskab, og en snarlig ERFA-dag er under planlægning.
Kommunens rolle i indsatsen	Kommunernes klimakoordinatorer har haft et tæt samarbejde i udviklingen af kampagnen. Landbrugstilsynskolleger, IT-kyndige, jurister og kommunikationsfolk har ligeledes bidraget igennem hele processen. I fællesskab har kommunerne rakt ud og faciliteret samarbejde med lokale landboforeninger og banker. Der er udsendt invitationer gennem E-Boks, oprettet side på kommunernes hjemmesider med info om kampagnen, tilmeldingslink, procedure, mens juridiske dilemmaer ligeledes er løst i fællesskab.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	32 bedrifter på tværs af kommunerne har ansøgt om et klimaregnskab. Samlet set repræsenterer og forvalter disse 10.173 hektar på Lolland-Falster. Landmændene bliver gennem deres nye klimaregnskab bevidste om deres CO2-udledning og handlemuligheder. Kommunerne indtager med denne tilgang en mere understøttende rolle overfor landbruget. Landmændene er ikke problemet, men en del af løsningen. Kampagnen er med til at styrke relationer, og forhåbningen er, at der bliver skabt klimaambassadører i landbruget, der kan bane vejen for mere samarbejde i fremtiden. Kampagnen er videreudviklet med inspiration fra Odsherred Kommune, hvilket viser, at indsatsen har potentiale til at blive spredt.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Der var flere ansøgere og dermed større interesse i klimaregnskaber end ventet. Vi oplevede, at der var flere aktører, der var skeptiske ift. timing (formentlig pga. grøn trepart), men vi er tilfredse med resultatet. Med den kommende ERFA-dag, hvor landmændene vil stille erfaring og deres data til rådighed, vil yderligere læring opnås. Der opstod i processen juridiske dilemmaer ift. at samarbejde med private aktører. I tæt samarbejde med vores jurister blev der dog fundet de nødvendige løsninger, og kampagnen kunne iværksættes. Vi ser potentiale i at gentage succesen, således at endnu flere landmænd kan få overblik over deres CO2-udledning og handlemuligheder gennem et klimaregnskab.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Klimahandlingsplanerne skaber et kommunalt incitament for at tage medansvar for at reducere de geografiske udledninger, herunder også i landbruget. Kommunerne er tættere på landmændene end ministerierne og styrelserne, og når kommunerne også smider noget i puljen, kan tillid opbygges. Modellen hvor kommunerne understøtter landbrugets grønne omstilling gennem tilskud, mod adgang til landmændenes klimaregnskaber samt forpligtigelse på at stille op på ERFA-dag er ny for os. Kampagnen inddrog, foruden kommunerne, flere samarbejdspartnere med forskellige bidrag. Tre landboforeninger, tre banker og SEGES. Hver især kunne de tilbyde rabatter, finansiering, oplysningskanaler, netværk m.m.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Kampagnen udspringer af Lolland og Guldborgsund Kommuner klimahandlingsplaner ? samt Guldborgsunds Klimapartnerskabsaftale med landboforeningen VKST. Alle banker i området er blevet inviteret ind i samarbejdet, og tre banker har således været en del af kampagnen. Bankerne er vigtige aktører i omstillingen af landbruget, da de ofte danner grundlaget for finansiering. Landmændene er blevet inviteret personligt gennem E-Boks og partnerne bag kampagnen har reklameret bredt igennem deres medier samt gennem mund til mund. Dertil er alle landmænd, der ansøgte om tilskud efterfølgende blevet ringet op og meddelt, at de kunne igangsætte udarbejdelsen af deres klimaregnskab med tilskud fra kampagnen.</p>

Hvidovre kommune

Energifællesskab Avedøre - Sammen om vedvarende energi

Indstillingsnr. 12

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Energifællesskab Avedøre er et lokalt, borgerdrevet initiativ, der samler beboere, boligforeninger, virksomheder og Hvidovre Kommune om fælles produktion- og brug af vedvarende energi. Projektet omfatter solceller, varmepumper, ladestandere og et kommende datacenter, der skal levere overskudsvarme til fjernvarmenettet. Energifællesskabets medlemmer er opmærksomme på at bruge strømmen, når den produceres. På den måde belastes elnettet mindre.
Kommunens rolle i indsatsen	Hvidovre Kommune har spillet en aktiv rolle som facilitator og samarbejdspartner, bl.a. ved at understøtte planlægning, koordinering og myndighedsbehandling. Indsatsen viser, hvordan kommuner kan styrke den grønne omstilling gennem lokal forankring og partnerskaber. Kommunerne har også en vigtig rolle i forhold til at gøre opmærksom på uhensigtsmæssigheder i lovgivningen
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Energifællesskab Avedøre har siden 2021 bidraget til, at der er blevet sat solceller op i Filmbyen, på Hvidovre Gymnasium og snart også på kommunens tage. Desuden drifter energifællesskabet ladestandere på gymnasiet. På den måde tænkes øget lokal produktion og -forbrug sammen. Der er også planlagt et datacenter, som skal levere overskudsvarme til fjernvarmenettet. Indsatsen har potentiale til at blive skaleret til andre kommuner, boligområder og partnerskaber, har allerede inspireret andre lokalsamfund. Ved at producere energien lokalt, hvor den skal bruges, aflastes elnettet, der i disse år bliver udfordret af den øgede elektrificering, ikke mindst af elbilerne og varmepumperne.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Borgere og virksomheder er meget interesserede i den grønne omstilling og i at investere i vedvarende energi. Energifællesskabet giver en ny indgang til arbejdet med borgerinddragelse i den grønne omstilling. Der arbejdes for at starte et energifællesskab for virksomhederne i erhvervsområdet Avedøre Holme. Det har været vigtigt for fremdriften, at Energifællesskab Avedøre har fået hjælp fra konsulenter, der har stor viden på området. Retsgrundlaget for kommunens deltagelse- og investering i energifællesskabet er blevet undersøgt og kan også kan bruges af andre kommuner.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Energifællesskab Avedøre var Danmarks første borgerdrevne energifællesskab og har skabt en ny model for lokal energiforsyning. Projektet kombinerer teknologiske løsninger som solceller, varmepumper og energilagring med sociale og organisatoriske innovationer ? herunder fælles ejerskab og lokal beslutningskraft. Det planlagte datacenter med overskudsvarme til fjernvarmenettet er et eksempel på nytænkning, der integrerer digital infrastruktur med grøn energi. En af fordelene ved energifællesskaber er, at et ejerskab til solceller fremmer forbrugernes lyst til at lægge deres forbrug på de tidspunkter, hvor produktionen er størst.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Idéen til Energifællesskab Avedøre kom fra Avedøre Boligselskab og Avedøre Fjernvarme og blev hurtigt bredt forankret i Avedøre Landsbylaug, Avedørelejren, Hvidovre Gymnasium, Filmbyen, EBO Consult og Hvidovre Kommune, da de allerede samarbejdede om klima og grøn omstilling for bydelen Avedøre. Medejerskabet af solceller og vindmøller sikrer en bred opbakning fra naboerne, så man undgår klager og ?Not In My Back Yard?. Sidst men ikke mindst er det økonomiske incitament også en vigtig parameter for den lokale opbakning. Når forbrugerne selv ejer produktionsapparatet, er de selv med til at bestemme prisen, der er omkostningsbaseret, som det også er tilfældet med fjernvarmen.</p>

Skive kommune

Klimalandsbyerne: Fællesskaber som motor for den grønne omstilling

Indstillingsnr. 19

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Klimalandsbyerne i Skive Kommune er en nyskabende klimaindsats, hvor to landsbyklynger er udvalgt via ansøgningsrunde, og hver har fået 1 mio. kr. til lokale grønne indsatser. Formålet er at give borgere rammer og ressourcer til selv at drive lokale klimahandlinger, som omsættes i konkrete aktiviteter inden for bl.a. genbrug, tiny house og deleordninger. Indsatsen engagerer borgere og lokale aktører og fungerer som et testmiljø for borgerinddragelse og adfærdsændringer i praksis, særligt ift. forbrugsbaserede udledninger (scope 3). Klimalandsbyerne indgår som case i et EU-projekt, der sikrer læring, finansiering og vidensdeling.
Kommunens rolle i indsatsen	Skive Kommune har haft en central rolle som projektleder og facilitator for Klimalandsbyerne. Kommunen har initieret og ledet processen, sikret økonomistyring via områdefornyelsesmidler og understøttet lokal involvering gennem løbende dialog og sparring. Samtidig har kommunen testet nye tilgange til borgerinddragelse, faciliteret kreative opstartsforløb og inddraget eksterne videnspartnere (VIA) for at sikre læring og fremdrift i begge klimalandsbyer. Indsatsen har desuden været forankret i kommunens §17.4. Klimaudvalg, bestående af borgere og politikere, således at der har været både politisk forankring og borgerperspektiv på indsatsen.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Klimalandsbyerne har skabt konkrete klimaeffekter gennem ændret adfærd og lokale handlinger. På ét år er borgere blevet engageret i genbrug, reparation og deling via etablering af bl.a. byttebiks, repaircafé og fællesspisninger, som i dag fungerer som faste, lokale tilbud. Initiativerne har reduceret nyindkøb, øget genanvendelse og styrket mere ressourcebevidste valg i hverdagen. Effekten opstår ved at koble klimaindsats til fællesskab, hvilket har gjort det lettere for borgere at omsætte viden til handling sammen med andre. Kommunalt har indsatsen skabt ny viden om, hvordan borgerdrevne initiativer kan skabe klimaeffekt på områder, som ellers er vanskelige at regulere, og modellen har potentiale for udbredelse til andre lokalsamfund og kommuner.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Klimalandsbyerne har givet central læring om, hvordan borgerinddragelse skal tilpasses opgavens kompleksitet. Indsatsen har vist, at lav kompleksitet giver stort borgerinddragelsespotentiale, hvor kommunen faciliterer fra siden, mens høj kompleksitet kræver, at kommunen tager en mere styrende rolle. Samtidig har arbejdet tydeliggjort, at klimaindsatser virker bedst, når de kobles til lokale hverdagsudfordringer og fællesskab ? ikke abstrakte klimamål. En væsentlig læring er, at proces og metode er lige så afgørende som projekterne, og at varig effekt kræver langsigtet forankring, kapacitetsopbygning og kontinuerlige deltagelsesformer. Indsatsen bidrager til organisatorisk læring, hvor konkrete erfaringer bringes i spil i organisationen ? bl.a. gennem udvikling af kompetenceforløb i borgerinddragelse i samarbejde med videnspartnere</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Klimalandsbyerne er nytænkende ved at kombinere konkrete klimahandlinger med systematisk afprøvning af borgerinddragelse i praksis. Dette er særligt relevant, da klimaudfordringer ikke er noget vi som kommune kan løse alene, og vi bliver derfor nødt til inddrage og samarbejde med borgerne. Indsatsen kobler finansiering til lokale initiativer med læringsdesign, hvor metoder, roller og processer testes og justeres undervejs. Samarbejdet med videnspartnere sikrer, at erfaringer omsættes til ny viden og formidling, der kan anvendes bredere. Samtidig bringer indsatsen borgere og kommune tættere sammen og styrker medarbejdernes kompetencer i samskabelse, hvilket skaber grundlag for mere effektive og bæredygtige løsninger i den grønne omstilling.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?	Klimalandsbyerne har opnået bred lokal forankring gennem stigende borgerengagement og konkret følgeskab. Deltagelsen er vokset over tid ? fra få frivillige til flere hundrede engagerede borgere ? og har skabt stærke fællesskaber omkring den grønne omstilling. Flere initiativer lever videre efter klimalandsbyperioden, bl.a. byttebiksen, hvilket viser varig lokal opbakning. Indsatsen har samtidig skabt interesse internt i Skive Kommune og har haft tydelig lokalpolitisk opmærksomhed, hvilket understøtter både implementering og videre forankring. Der har desuden været flere positive sideeffekter som f.eks. samarbejde mellem landsbyer, nye ildsjæle og nye lokale projekter som ikke nødvendigvis er klima-relaterede.

Forbrug og indkøb

Lyngby-Taarbæk

Kommune Affaldsdetektiverne: praksisnær affaldsundervisning i Lyngby-Taarbæk

Indstillingsnr. 13

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Affaldsdektiverne er et praksisnært undervisningsforløb målrettet indskolingen og mellemtrinnet på folkeskoler. Kommunen sender et ?detektivhold? ud til skolen, som sammen med eleverne dissekerer klassens og skolens affald for at finde ?skurke? ? dvs. forkert sorteret affald. Desuden laves sorteringsøvelser med forskelligt affald, som relateres til f.eks. en ?forbrydertavle?. Øvelserne foretages et centralt sted i skolegården, som spærres af med affaldscontainere og afspærringsbånd for maksimal synlighed. Formålet er at skabe tidlige vaner og øget bevidsthed om korrekt affaldssortering.
Kommunens rolle i indsatsen	Indsatsen drives af kommunens medarbejdere, hvor et team på tre medarbejdere planlægger og gennemfører undervisningsforløb med én lektion pr. klasse og 3-6 lektioner/klasser pr. skole. Projektet er fuldt finansieret af kommunen og integreret i DK2020-klimaplanens samlede indsats. Ejerskab til indsatsen er funderet på tværs af flere forvaltninger, hvilket sikrer både koordinering og langsigtet forankring.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Konceptet har været afprøvet på 3 skoler, hvor der har været god effekt: Eleverne bliver mere opmærksomme på deres affald og motiveres til korrekt sortering. Gennem aktiviteterne får eleverne indsigt og motivation for nye vaner både i klassen, på skolen og hjemme. Mere og bedre affaldssortering fremmer genbrug, genanvendelse og dermed reduceret CO ₂ -udledning, hvilket bidrager direkte til kommunens DK2020-målene om reduktion af affaldsmængde og øget genanvendelse. Konceptet er simpelt, kræver få materialer og er nemt at skalere til flere skoler og overføre til andre kommuner. Besøget er desuden en anledning til at gennemgå skolens affaldssortering generelt og tilskynde skolen til at forbedre sig på området.
Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?	Affaldsdektiverens legende tilgang, hvor skurkene skal findes og hjælpes ned i de rigtige affaldsspande, gør læringen sjov og uden løftede pegefingre. Undervisningen kan differentieres, idet de større elever udfordres med refleksion og problemløsning ved fx at tale om madspild, affaldsforebyggelse og genbrug med afsæt i, hvad de selv har smidt ud. Eleverne opnår indsigt i affaldshierarkiet og cirkulær økonomi som en del af undervisningen. Konceptet har også vist sig at give nye indsigter for kommunens affaldsmedarbejdere omkring, hvilke misforståelser og fejl, der opstår når børn (og voksne) affaldssorterer, hvilket er brugbart for den generelle kommunikation til borgerne om affaldssortering.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Affaldsdetektiverne er nytænkende i både form og metode. Undervisningen foregår udendørs, hvor skolens affaldscontainere trækkes frem og sættes i fokus. Klassens eget affald hældes ud på jorden, hvilket først opleves af eleverne som ulækkert og grænseoverskridende, hvorefter det pirrer deres nysgerrighed. Eleverne påtager sig roller som 'affaldsdetektiver' og arbejder med kreative læringsredskaber fx 'forbrydertavle' og 'scoreboard' for at identificere 'skurke' i affaldet. Denne legende problemløsning omsætter lærestof til konkrete handlinger, og adskiller sig fra traditionelle undervisningsformer. Indsatsen udvikles løbende, tilpasses børnenes niveau og de erfaringer, underviserne får gennem afvikling.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Affaldsdetektiverne har hurtigt opnået opmærksomhed på de lokale skoler, hvor interessen for at få besøg har spredt sig. Lyngby-Taarbæk Forsyning har som ansvarlig for den lokale affaldsindsamling bidraget til idéudvikling og gennemførelse af besøgene. Elever, lærere og ledelse på skolerne er involveret før, under og efter selve besøget. Som et kommunalt initieret projekt integreret i DK2020-klimaplanen sikres organisatorisk opbakning og dokumentation, ligesom videndeling sikres via medarbejdernetværk for bæredygtighedsindsatser samt for naturfagslærerne. Konceptet kan oplagt kombineres med andre aktiviteter på skolerne som fx naturfagsugen og DN's affaldsindsamling, hvilket sikrer kontinuerlig aktualitet.</p>

Aalborg kommune

Multifunktionelle bokse: Én boks - mange services

Indstillingsnr. 24

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Beskrivelse af indsatsen</p>	<p>I Aalborg er affaldsindsamling, udlevering af affaldsposer og pakkehåndtering samlet i multifunktionelle bokse. Borgerne kan hente pakker og samtidig aflevere farligt affald og tekstilaffald samt hente affaldsposer til sortering. Der er opsat 48 bokse som en del af EU-projektet Molo Hubs, der tester, hvordan kombinerede services kan reducere transport, CO₂-udledning og skabe bedre service. Boksene bruges også til tilbud som biblioteksservice og bytteordninger. De drives af solceller, som gør dem fleksible i placering.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Kommunens rolle i indsatsen	Aalborg Kommune er projektleder og samler de aktører, som bidrager til systemet. Kommunen involverer både interne afdelinger (fx. biblioteket) og eksterne partnere (fx. Borgerforeninger, Affaldsselskab, Samråd og Boligforeninger) i at udvikle og teste, hvad boksen kan anvendes til og hvordan den kan bidrage til at minimere kørsler i byen
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Ved at kombinere logistik og distribution af flere services i samme boks minimeres tomkørsel og antal kørsler ind og ud af byerne. Effekten er mindre udledning af CO2. Effekten er ligeledes øget indsamling af farligt affald og tekstilaffald samt bedre sortering af affald. Effekten er også bedre service for borgerne, både i by og på land. Skaleringspotentialet er stort, da antal, placering, services og anvendelse kan justeres og tilpasses til det enkelte område/by samt fagområder. Fx kan nemt tilføjes indsamling af nye affaldsfraktioner. Kan også udvikles til at fungere til udlevering af medicin fra apotek, biblioteksservice, bytte/salgsservice fra en borger til borger eller som minishop.
Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?	Indsatsen har i høj grad bidraget med viden og erfaring på tværs af fagområder, brancher samt offentlige og private aktører. Ved at udvikle og teste løsninger sammen opnås værdi på flere parameter. Den multifunktionelle boks er udviklet, så den kan imødekomme fremtidige ønsker og behov fra forskellige aktører. Det kan være nye affaldsfraktioner, der skal sorteres, øget deleøkonomi mellem borgere, en offentlig service eller en virksomheds forretningsbehov. Læringen er, at det er givende og værdifuldt i fællesskab at udvikle en løsning, der imødekommer fremtidige og endnu ukendte behov.
Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?	Indsatsen er innovativ fordi forskellige services og behov kombineres. På tværs af fagområder, forvaltninger og services giver den multifunktionelle boks værdi. Det er nyt og innovativt at benytte en pakkeboks til andet end pakker. Det er nyt og innovativt at kombinere transport af affald, pakker og andre services. Der fokuseres på at skabe endnu flere synergier og services omkring de opsatte pakkebokse i Aalborg. Som eksempel er ved nogle multifunktionelle bokse opsat byttebokse, hvor borgere kan give og tage genbrugsvarer. Det testes også om placering af deletransportmidler i nærheden af boksene kan have en positiv synergieffekt. Casen kan inspirere andre områder til at kombinere forskellige transportbehov.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?	De multifunktionelle bokse i Aalborg skaber lokal forankring ved at samle flere services ét sted: ? Borgere kan aflevere farligt affald, hente affaldsposer og kombinere det med pakkeafhentning, hvilket reducerer transport og skaber synergi. ? Boligforeninger får aflastning, da boksen bidrager til deres opgaver som udlevering af poser og indsamling af affald. ? Affaldsselskabet får lettere adgang til udlevering af poser og kan fremme sortering. ? Virksomheder tester nye logistikflows og businesscases. ? Landdistrikter får flere services lokalt og undgår ekstra kørsel. ? Biblioteket kan tilbyde 24/7 service. Boksene er fleksible, solcelledrevne og kan hurtigt tilpasses nye behov og services.

Aarhus Kommune
Det Grønne Akademi
 Indstillingsnr. 25

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Det Grønne Akademi er et 9-ugers virksomhedsrettet forløb, der opkvalificerer højtuddannede ledige til grønne forandringsagenter og matcher dem med virksomheder med behov for grøn omstilling. Deltagerne udarbejder handleplaner for reduktion af CO ₂ -udledning, ressourceforbrug og grøn kommunikation. Årligt gennemføres tre forløb med ca. 10 virksomheder og 30 ledige pr. forløb. Forløbet kombinerer undervisning og praktik og styrker virksomhedernes omstilling og deltagernes jobchancer.
Kommunens rolle i indsatsen	Med Det Grønne Akademi samarbejder vi på tværs. Projektet er forankret i klimaindsatsen i kommunen, der med klimafaglig dialog rekrutterer virksomhederne til forløbet og står for projektledelsen. Vi lægger os op ad de tilbud Jobcenter Aarhus har til ledige, ved at udbygge et særligt grønt forløb, Det Grønne Akademi, der opkvalificerer højtuddannede ledige med praksisnær viden og værktøjer hos Erhvervsakademi Aarhus. Det krydres med faglige eksperter og oplæg fra fx kommunens affaldstilsyn.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Siden 2020 er der gennemført 12 forløb med 360 efteruddannede forandringsagenter og støtte til 99 virksomheder samt 19 kommunale arbejdspladser. I de seneste fem forløb har 150 ledige deltaget; 94 er kommet i job og 5 i uddannelse. Virksomhederne oplever øget handlekraft i den grønne omstilling gennem de udarbejdede handleplaner. Vi samarbejder med andre kommuner og erhvervsråd, så flere virksomheder kan deltage. Handleplanerne fører til konkrete tiltag som energieffektivisering og CO ₂ -reduktioner. Forløbet giver jobeffekt for ledige og grøn progression hos virksomhederne. Modellen kan let udbredes til andre kommuner, da konceptet er afprøvet og skalerbart.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Modellen har skabt betydelig interesse nationalt. Erfaringer er delt via paneldebat og workshop på Klimafolkemødet 2022 samt efterfølgende workshops for kommuner, organisationer og uddannelsesinstitutioner. AC Akademikerne var på Folkemødet 2025 for at videndele og afsøge skalering til andre regioner. Indsatsen giver konkrete metoder til at koble efteruddannelse, beskæftigelse og virksomheders grønne omstilling. Der er udviklet metoder og værktøjer, som andre kommuner kan bruge direkte, fx model for rekruttering, match og forløbsstruktur. Løbende evalueringer fra deltagere og virksomheder bruges til at forbedre konceptet og øger potentialet for national udbredelse.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Som led i Aarhus Kommunes mål om at være CO₂-neutral i 2030 arbejder kommunen med Klimaplan 2025-2030 også målrettet med erhvervslivet og ledige højtuddannede. Projektet styrker samarbejdet mellem beskæftigelses- og klimainsats og adresserer mangel på viden, kompetencer og ressourcer til klimahandling hos virksomhederne. Indsatsen bygger på samarbejde mellem kommune, uddannelsesinstitution og virksomheder. Kombinationen af opkvalificering, match og handleplaner omsætter viden til handling. Tilgangen er tværgående og nyskabende, selvom vi blot har sat eksisterende parter sammen.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er forankret i Teknik og Miljø og Aarhus Kommunes Klimaplan 2025-2030 og gennemføres i partnerskab med Jobcenter Aarhus og Erhvervsakademi Aarhus. Samarbejdet mellem partnerne skaber kobling til øvrige klima- og erhvervsindsatser i kommunen. Desuden samarbejder vi med Skanderborg Kommune og flere af nabokommunerne, hvor både ledige og især lokale virksomheder også har mulighed for at deltage på forløbet. Dermed styrkes både lokale virksomheders grønne omstilling og rekruttering af kvalificeret grøn arbejdskraft i kommunen og det større Business Region Aarhus.</p>

Aarhus Kommune

Nyt fødevaretema i Aarhus Kommunes klimaplan 2025-2030

Indstillingsnr. 27

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Aarhus Kommune er med klimaplanen 2025-2030 gået foran ved at have et selvstændigt fødevaretema, der adresserer de forbrugsbaserede udledninger. Temaet bygger på en systemisk tilgang til hele fødevarsystemet fra egne indkøb og måltider til partnerskaber med erhvervslivet, adfærd og vaner samt lokale værdikæder og nye dyrkningsmetoder. I regi af EU-projektet FoodCLIC har det været muligt at opbygge et solidt vidensgrundlag til den politiske forligsproces, samt sikre en bred inddragelse af aktører. Byrådet vedtog klimaplanen 2025-2030 med bred opbakning i sommeren 2025.
Kommunens rolle i indsatsen	Aarhus Kommune har indflydelse på de systemer og rammer, der påvirker aarhusianernes madforbrug gennem fx lokale samarbejder, fælles retning og ved at gå foran i egne køkkener og med sin indkøbspolitik. Med det nye fødevaretema har kommunen skabt et fundament for at fremme et mere sundt og klimavenligt madsystem gennem innovation, facilitering og lokale handlemuligheder med forskellige aktører og de stærke vidensmiljøer i byen. Dette er særligt vigtigt, fordi mad og drikke udgør 27% af de forbrugsbaserede udledninger ? på samme niveau som transport.
Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?	Fødevaretemaet står på en forandringssti, som bygger på Fødevarestyrelsens officielle kostråd. Klimarådet peger på, at man kan reducere klimaaftrykket fra mad og drikke med 31-45 % ved at følge kostrådene. Derudover er der sundhedsgevinster, ligesom det åbner for nye erhvervs- og innovationsmuligheder samt styrket biodiversitet og grundvandsbeskyttelse. Som en helhedsorienteret tilgang viser temaet, hvordan forbrugsbaserede udledninger kan håndteres systemisk og skalerbart ? og kan dermed anvendes som model for andre kommuner. Samtidig positionerer kommunen sig som drivkraft i fødevarsystemet, og mobiliserer relevante lokale aktører om en fælles, ambitiøs retning, der skaber samfundsmæssig værdi.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Med fødevaretemaet er der udviklet en ny kommunal tilgang for arbejdet med forbrugsbaserede udledninger. Arbejdet med udviklingen af temaet viser, hvordan en helhedsorienteret forståelse, der kobler produktion, partnerskaber samt forbrug og adfærd, kan omsættes til konkrete politiske prioriteringer og administrativ styring. Med afsæt i kommunens samarbejdskompass har projektlederne eksperimenteret med en faciliterende rolle, hvor kommunen deler ufærdige løsninger, inviterer aktører tidligt ind og samskaber handlinger. Erfaringerne giver en direkte overførbart model for andre kommuner, der vil arbejde systemisk med grøn omstilling af fødevarer systemet.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Det er nytænkende at have fødevarer systemet som tema i en kommunal klimaplan og behandle det i en helhedsorienteret ramme målrettet de forbrugsbaserede udledninger - fra partnerskaber, landbrug og produktion til adfærd og vaner. Temaet er innovativt i både proces og styring, idet EU-projektet FoodCLIC har været løftestang til lokal handling gennem nye metoder, ressourcer og international inspiration. Med afsæt i kommunens samarbejdskompass har Aarhus Kommune varetaget en faciliterende rolle. Kommunen sætter sig bevidst ikke tungt for bordenden, men deler det ufærdige, inviterer aktører tidligt ind og samskaber handlinger på tværs. Det skaber tværgående synergier og samarbejder internt og eksternt. Denne tilgang har bidraget til en alternativ måde at drive kommunal klimaomstilling på.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>En af forudsætningerne for at kunne lykkes med en omstilling af fødevarer systemet er et stærkt tværgående samarbejde - både på tværs i kommunens magistratsafdelinger såvel som eksternt med aktører inden for landbrug, NGO'er, restauranter, organisationer, vidensmiljøer og detailhandlen. Som en del af EU-projektet FoodCLIC har der været afholdt en række workshops og samskabelsesprocesser for interne og eksterne aktører. Dette har skabt lokal opbakning og netværk samt givet indsigter til at igangsætte konkrete prøvehandling. Fødevaretemaet sætter dermed en fælles retning, skaber legitimitet og samler aktører i hele Aarhus Kommune - og demonstrerer samtidig, hvordan andre kommuner kan arbejde strategisk og helhedsorienteret med forbrugsbaserede udledninger.</p>

Roskilde Kommune

Scope 3 analyse og handlingskatalog

Indstillingsnr. 16

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Beskrivelse af indsatsen</p>	<p>Kommunen har i 2025 gennemført en analyse af scope 3 udledninger fra kommunen som virksomhed. Det er en kvalitativ analyse, hvor fokus især har været at inddrage relevante fagligheder på tværs af alle kommunens forvaltninger i en dialog om, hvor de særligt klimatunge forbrug ligger, og hvordan der kan arbejdes med dem. Dette har resulteret i et solidt handlingskatalog og en stærk forankring af scope 3 dagsordenen på alle niveauer og et godt afsæt for det videre arbejde med scope 3 udledninger.</p>
<p>Kommunens rolle i indsatsen</p>	<p>Kommunen har fået hjælp fra Transition til at gennemføre analysen. Transition har faciliteret processen og udarbejdet den endelige analyse, mens kommunen har sørget for at involvere alle de relevante medarbejdere i processen, samt sikret forankringen af analysen hos både cheflaget, direktionen og det politiske niveau. Kommunen har desuden spillet tæt sammen med Transition om at planlægge processen, samt lægge linjerne for indhold og form i den færdige analyse.</p>
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Der er blevet skabt et momentum for nye indsatser, fordi ideer hos enkeltstående medarbejdere rundt omkring i organisationen nu er blevet samlet og løftet op til beslutningsniveauet ? inden for en samlet strategisk ramme og fortælling, der gør det tydeligt, at dette er et vigtigt indsatsområde. Det betyder, at der nu igangsættes konkrete indsatser, med kompetencer og engagement fra medarbejderniveauet, samt mandat og prioritering fra ledelsesniveauet. Processen kan kopieres af andre kommuner, som skal i gang med at arbejde med scope 3.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>En proces som denne ? med en kombination af bred involvering og stærk ledelsesmæssig forankring ? har noget væsentligt at bidrage med til realiseringen af kommunernes klimaplaner. Både fordi den samler kræfterne på tværs af organisationen og sikrer ledelsesmæssigt mandat til nye indsatser. Og fordi den opbygger viden, handlekraft og motivation hos de konkrete medarbejdere og ledere, der skal drive konkrete initiativer efterfølgende. Dette er en vigtig læring til alle kommuners arbejde med især en dagsorden som scope 3, der går på tværs af alle kommunens forvaltninger og kan have gavn af en samlende fortælling og strategisk retning.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Scope 3 og forbrugsbaserede udledninger er et nyt indsatsområde for de fleste kommuner, og ikke så nemt at gå til som scope 1 og 2. Den proces, vi har gennemført i Roskilde Kommune, bidrager til at åbne op for de store reduktionspotentialer, der ligger i de forbrugsbaserede udledninger. Desuden kan analysen være en forberedelse til at begynde at arbejde med scope 3 udledningerne i kommunen som geografisk område, fordi man i processen får opbygget en fælles bevidsthed på tværs af organisationen om forbrugets store klimaaftryk og kommunens handlemuligheder ? og får etableret nogle relationer og netværk, som der kan bygges videre på i det arbejde, der rækker ud mod lokalsamfundet.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Kernen i processen har været den brede involvering af medarbejdere på tværs af kommunens forvaltninger i at idéudvikle indsatser, der kan reducere klimaaftrykket fra kommunens forbrug. Dermed har mange medarbejdere oplevet at få et væsentligt aftryk på det handlingskatalog, som analysen er mundet ud i. Samtidig er arbejdet grundigt forankret på ledelsesniveau. I projektets styregruppe sidder chefer fra mange dele af organisationen. Og analysen samt konkrete scope 3 reduktions-indsatser har været på dagsordenen på direktionmøder flere gange undervejs i processen. Kombinationen af bottom-up og ledelsesforankring er et godt afsæt for realisering af udvalgte indsatser fra handlingskataloget.</p>

Skanderborg Kommune Klima-Kollega-Karavane

Indstillingsnr. 18

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Beskrivelse af indsatsen</p>	<p>På Skanderborg Rådhus har medarbejderne i løbet af 2025 besluttet personlige vanebrud for indtil videre 180 tons CO2. Derudover er det vedtaget adskillige fælles klimahandlinger, herunder udfasning af oksekød, mere vegetarisk mad, hensigtserklæring for klimavenlig transport i arbejdstiden, en fælles byttebiks for IT og kontorudstyr, en nyoprettet genbrugsbutik, udfasning af mælkebrikker med meget mere. Forandringerne har fundet sted som resultat af et tiltag, vi har kaldt Klima-kollega-karavane.</p>
<p>Kommunens rolle i indsatsen</p>	<p>Det er Klima-teamet i Skanderborg Kommune, der i løbet af 2025 har kørt konceptet rundt i de fleste afdelinger på Rådhuset. Konceptet er tre-delt med et oplæg om klimaet tilstand, en del, hvor deltagerne sidder og arbejder med egne klimavaner, og til sidst en fællesdel, hvor deltagerne sammen som kollegaer drøfter, hvad man kan gøre i fællesskab på arbejdspladsen.</p>
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Klima-kollega-karavane har resulteret i beslutninger om personlige vanebrud for indtil videre 180 tons CO2. Derudover er der mange fælles resultater, herunder en årlig besparelse på ca. 80 tons CO2 ved udfasningen af oksekød på Rådhuset. Konceptet er udviklet i samarbejde med HABITURA (tidligere Vanebrudspalæet) med brug af et koncept, de kalder for ?Klimatopmødet? med en online CO2 regnemaskine til at blive klogere på personlige klimaudledninger og mulige klimavenlige vanebrud i husstanden. I forhold til klimatopmødekonceptet har vi i Skanderborg Kommune tilføjet en komponent, der også fokuserer på fælles klimahandling. Konceptet kan let kopieres af andre kommuner.</p>

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Konceptet har vist sig som en god måde både at opbygge grundlæggende klimaviden på hos medarbejderne (via et indledende oplæg), at skabe overblik over personlige udledninger (via CO2 regnemaskinen), samt til at skabe et rum for den fælles motiverende klimasamtale, der fører til handling (fællesdel til sidst). Samtidig har Klima-kollega-karavanen skabt et godt grundlag for den videre dialog med de forskellige afdelinger, når vi i løbet af 2026 skal til at revidere vores klimaplan.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Konceptet er nytænkende og innovativt ved dels at have et struktureret forløb bygget op omkring Habituras kreative og indbydende online univers og dels at kombinere dette med en idé-genererende fællesdel til sidst. Konceptet tager to timer og varierer i sine metoder med både inspirerende oplæg, gruppearbejder i par ved brug af den online software samt efterfølgende idé-generering i fysiske stående grupper til sidst. Hvert arrangement følges op af både mails undervejs, der minder om at arbejde med de nye vaner samt igangsætte fælles tiltag, plus fysisk opfølgning 6-8 uger efter arrangementet med fokus på, hvor langt man er nået med begge dele ? og hvordan man evt. kommer videre.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Vi har kørt konceptet med Klimakaravanen i flere faser. Først ude på kommunens 4 biblioteker for borgere generelt, derefter ude i 9 af kommunens landsbyer med tilhørende klimavenlig fællesspisning. Især landsbykaravanerne gav så gode resultater i konkrete CO2 reduktioner og fælles initiativer, at koncernledelsen på Rådhuset blev interesseret i at høre mere. Efter en præsentation på et koncernledelsesmøde, blev det besluttet at tilbyde konceptet til alle afdelinger med stor chefopbakning til at tage imod det. Derfor har Karavanen nu været rundt i 9 ud af 12 afdelinger og forvaltninger på Rådhuset med meget positive tilbagemeldinger fra både medarbejdere og ledere. Næste skridt er at tilbyde konceptet til kommunale institutioner ude i kommunen, herunder skoler, dagtilbud, kulturinstitutioner m.fl.</p>

Transport og mobilitet

Fredensborg Kommune Udlån af elladcykler til børnefamilier

Indstillingsnr. 7.

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
Beskrivelse af indsatsen	Fredensborg Kommune vil gerne inspirere flere til at vælge cyklen fremfor bilen i hverdagen. Derfor udlåner vi elladcykler til børnefamilier. Siden 2023 har 61 familier lånt en elladcykel i 2-3 måneder. Familierne bliver udvalgt med afsæt i kriterierne: motivation, realisme og effekt. Kommunen er løbende i kontakt med familierne, og de besvarer spørgeskemaer om deres transportadfærd før, under og efter udlånet. Derfor ved vi, at initiativet både er meget populært og effektivt.
Kommunens rolle i indsatsen	Fredensborg Kommune står for indsatsen, fra idéudvikling til evaluering. Vi har planlagt indsatsen, rekrutteret og kontaktet familierne, været til stede ved udlån og aflevering af cyklerne, faciliteret kontakten til værkstedet og fulgt op med familierne. Vi står desuden for løbende evaluering af projektet. Selve cyklerne og dertilhørende serviceaftale er købt af en cykelleverandør. Indsatsen bygger videre på kommunens tidligere udlån af almindelige elcykler til borgere.

Indstillinger til KL's Klimapris 2026

KL's kriterier	Kommunens besvarelse
<p>Kriterie 1: Indsatsens effekt og spredningspotentiale. Hvordan har indsatsen potentiale for at blive spredt til andre fagområder, aktører eller til andre kommuner. og hvad har effekten været?</p>	<p>Mange deltagende familier ændrer transportadfærd, så de cykler meget mere, også efter de har afleveret elladcyklen tilbage. Flere har valgt at købe en elladcykel, fx i stedet for en bil nr. 2. Før udlånet cyklede 40 % af familierne aldrig, og 60 % cyklede 1-3 dage om ugen. Under udlånet cyklede familierne betydeligt mere. Et år efter endt udlån er der stadig 30 % af familierne, som cykler 3-5 dage om ugen, og 20 %, der cykler 2-3 dage om ugen. Indsatsen kan 1-1 overføres til andre kommuner. Andre fagområder kan lade sig inspirere af, at projektet viser, at vaneændringer ofte bedst sker, når man har mulighed for at afprøve noget over en periode? og ikke blot modtager information om herom.</p>
<p>Kriterie 2: Indsatsens læringspotentiale. Hvilken læring har indsatsen bidraget med til det fremadrettede arbejde med den grønne omstilling i kommuner?</p>	<p>Udlån af elladcykler har udbygget kommunens viden om adfærdsændring af veletablerede vaner. Indsatsen har bidraget med yderligere viden om, hvordan sådanne indsatser kan gribes an, samt hvad der skal til for, at det lykkes. Vaneændringer fremmes af muligheden for at afprøve en ny adfærd, med færrest mulige barrierer. Personlig kontakt er desuden vigtig for at skabe motivation og fastholdelse. Det har været en vigtig læring, hvordan kommunen bedst kommunikerer til målgruppen. De bedste resultater blev opnået ved brug af Aula. Indsatsen er blevet positivt modtaget af borgerne. Der er stor efterspørgsel på at låne elladcykler og stor villighed til at deltage i dataindsamling.</p>
<p>Kriterie 3: Indsatsens nytænkende og innovative. Hvordan er indsatsen enten i proces, formål eller i resultat nytænkende og innovativ?</p>	<p>Med indsatsen har kommunen indtaget en ny rolle i arbejdet med privat transportadfærd. Ofte har kommunens transportinitiativer handlet om at give information til borgerne, men forskning viser, at længere testperioder er nødvendige for vaneændringer, og at personlig kontakt fremmer motivation og forpligtelse. Derfor blev indsatsen indrettet med længere udlån, så vidt muligt tilpasset familiernes behov samt med løbende opfølgning med familierne. Ved at bruge seneste viden fra forskningen, prøver kommunen altså med dette projekt at indrette projekter på nye måder.</p>
<p>Kriterie 4: Indsatsens lokale forankring. Hvordan er indsatsen lykkedes med at skabe relevant opbakning og følgeskab blandt f.eks. borgere, erhvervet, medarbejdere i flere forvaltninger, lokalpolitisk etc.?</p>	<p>Indsatsen er blevet godt modtaget af børnefamilierne. Med 300 ansøgninger og 7-10 cykler per udlånsperiode har der været langt større efterspørgsel på cyklerne, end det har været muligt at efterkomme. Det er desuden tydeligt fra evalueringer og nye tilmeldinger, at de familier, der låner en elladcykel, taler med deres omgangskreds om udlånet. De er grønne forbilleder, som spreder ringe i vandet. For at inspirere flest muligt deler kommunen billeder og historier fra deltagerne. Indsatsen har desuden været i de lokale medier, hvilket medførte interesse fra en håndfuld organisationer i lokalsamfundet.</p>